

ZAKON O INSPEKCIJSKOM NADZORU

("Sl. glasnik RS", br. 36/2015, 44/2018 - dr. zakon i 95/2018)

I UVODNE ODREDBE

Sadržina zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se sadržina, vrste i oblici i postupak inspekcijskog nadzora, ovlašćenja i obaveze učesnika u inspekcijskom nadzoru i druga pitanja od značaja za inspekcijski nadzor.

Pojam i cilj inspekcijskog nadzora

Član 2

Inspekcijski nadzor je posao državne uprave čija sadržina i pojam su utvrđeni zakonom kojim se uređuje rad državne uprave, koga vrše organi državne uprave, organi autonomne pokrajine i organi jedinica lokalne samouprave, s ciljem da se preventivnim delovanjem ili nalaganjem mera obezbedi zakonitost i bezbednost poslovanja i postupanja nadziranih subjekata i spreče ili otklone štetne posledice po zakonom i drugim propisom zaštićena dobra, prava i interese.

Inspekcijskom nadzoru upodobljavaju se drugi oblici nadzora i kontrole čijim vršenjem se ispituje primena zakona i drugih propisa neposrednim uvidom u poslovanje i postupanje nadziranog subjekta, koje vrše organi iz stava 1. ovog člana i drugi subjekti sa javnim ovlašćenjima, u skladu sa posebnim zakonom.

Značenje izraza

Član 3

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeća značenja:

- 1) inspekcija je organ u sastavu, unutrašnja organizaciona jedinica ili inspektori organa državne uprave, odnosno organa autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave ili drugog subjekta sa javnim ovlašćenjima, koja vrši inspekcijski nadzor;
- 2) inspektor je službeno lice sa posebnim ovlašćenjima, obavezama i odgovornostima propisanim zakonom, koje ispunjava uslove za obavljanje inspekcijskog nadzora, vrši inspekcijski nadzor i uživa krivičnopravnu zaštitu propisanu zakonom;
- 3) nadzirani subjekat je pravno lice, preduzetnik i fizičko lice, organizacioni oblik preko koga fizičko ili pravno lice obavlja delatnost ili vrši aktivnost za koga ne postoji obaveza registracije, kao i subjekat sa javnim ovlašćenjima u skladu sa zakonom, čije poslovanje i postupanje se nadzire;
- 4) neregistrovani subjekat je nadzirani subjekat koji obavlja delatnost ili vrši aktivnost, a nije upisan u odgovarajući registar koji vodi Agencija za privredne registre ili drugi organ ili organizacija nadležna za upis osnivanja pravnog lica i drugog subjekta (u daljem tekstu: osnovni registar), kada je upis u ovaj registar propisan kao uslov za obavljanje delatnosti ili vršenje aktivnosti;
- 5) rizik je kombinacija verovatnoće nastanka štetnih posledica po zakonom i drugim propisom zaštićena dobra, prava i interese, koje mogu nastati iz poslovanja ili postupanja nadziranog subjekta, i verovatne težine tih posledica;
- 6) kontrolna lista je dokument koji sadrži spisak prioriternih pitanja provere i drugih radnji za koje je inspekcija ovlašćena, određenih prema težini mogućih štetnih posledica u određenoj oblasti saglasno pravilima o proceni rizika, i predmet i obim provere;
- 7) akt o primeni propisa je akt u formi mišljenja, objašnjenja, odgovora na pitanje, preporuka i akta drugog naziva u skladu sa zakonom, koji se odnosi na primenu zakona ili drugog propisa iz delokruga inspekcije, a koga u pisanom obliku sačinjava nadležni organ državne uprave, odnosno autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave ili drugi subjekat sa javnim ovlašćenjima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava i drugim zakonom;
- 8) predstavka je prijava, peticija, predlog i akt drugog naziva koga zainteresovano fizičko i pravno lice podnosi inspekciji u cilju iniciranja pokretanja postupka inspekcijskog nadzora;
- 9) službena savetodavna poseta je oblik preventivnog delovanja inspekcije pružanjem stručne i savetodavne podrške nadziranom subjektu na licu mesta, koju inspekcija organizuje van inspekcijskog nadzora;

10) preventivni inspekcijski nadzor je inspekcijski nadzor usredsređen na sprečavanje nastanka verovatnih štetnih posledica;

11) veća vrednost je vrednost određenog materijalnog dobra koja iznosi najmanje 3.000.000 dinara.

Primena ovog zakona i odnos prema drugim zakonima

Član 4

Sadržina, granice, ovlašćenja, prava i obaveze pri vršenju inspekcijskog nadzora utvrđeni su ovim i posebnim zakonima.

U postupku vršenja inspekcijskog nadzora inspektor, odnosno drugi ovlašćeni službenik postupa saglasno načelima i pravilima delovanja državne uprave i načelima i pravilima delovanja državnih službenika, odnosno službenika autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i saglasno načelima i pravilima postupka kojima je uređen opšti upravni postupak.

Ovaj zakon neposredno se primenjuje u postupku inspekcijskog nadzora koji vrše organi državne uprave, kao i u postupku inspekcijskog nadzora koji, kao povereni posao državne uprave, vrše organi autonomnih pokrajina i organi jedinica lokalne samouprave.

U postupku vršenja inspekcijskog nadzora, uključujući i službenu kontrolu koju sprovodi inspekcija radi potvrde usaglašenosti i primene propisa u određenoj oblasti, a koji proizlazi iz posebnih zakona, potvrđenih međunarodnih ugovora ili usklađivanja zakonodavstva Republike Srbije sa pravnim tekovinama Evropske unije, neposredno se primenjuju odredbe posebnog zakona, ako je u određenoj oblasti inspekcijski nadzor tim zakonom uređen drukčije.

Neposredna primena odredaba posebnih zakona iz stava 4. ovog člana ne može isključiti ili ograničiti neposrednu primenu odredaba ovog zakona kojima se uređuju pitanja inspekcijskog nadzora i službene kontrole koja nisu uređena tim posebnim zakonima.

Usaglašavanje odredaba posebnih zakona iz stava 4. ovog člana sa odredbama ovog zakona vrši se pod uslovima, na način i u rokovima propisanim članom 69. ovog zakona.

Neposredna primena odredaba posebnih zakona iz stava 4. ovog člana ne može ni u kom slučaju isključiti ili ograničiti neposrednu primenu odredaba ovog zakona kojima se uređuju neregistrovani subjekti i postupanje prema neregistrovanim subjektima i inspekcije su dužne da primenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuju neregistrovani subjekti i postupanje prema tim subjektima.

Ovaj zakon shodno se primenjuje u postupku inspekcijskog nadzora koji u poslovima iz svoje izvorne nadležnosti vrše organi autonomnih pokrajina i organi jedinica lokalne samouprave, kao i kada organi državne uprave, organi autonomne pokrajine i organi jedinica lokalne samouprave i drugi subjekti sa javnim ovlašćenjima vrše druge oblike nadzora i kontrole u smislu člana 2. stav 2. ovog zakona.

Ovaj zakon ne primenjuje se na postupanje i poslove odbrane, policije, komunalne policije i Poreske policije, kao posebne organizacione jedinice Poreske uprave, kao organa u sastavu ministarstva nadležnog za poslove finansija.

Poslovi i ovlašćenja, koji su utvrđeni ovim zakonom, ne uvode obavezu dodatnog zapošljavanja i jedinice lokalne samouprave će ih obavljati u skladu sa propisima koji uređuju zapošljavanje u jedinicama lokalne samouprave.

Saradnja sa drugim organima, imaojcima javnih ovlašćenja i pravnim i fizičkim licima

Član 5

Saradnja nadležne inspekcije sa drugim organima državne uprave, organima autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, pravosudnim i drugim državnim organima i drugim zainteresovanim organima i organizacijama ostvaruje se u skladu sa nadležnostima inspekcije i oblicima saradnje utvrđenim propisima o državnoj upravi i posebnim zakonima.

Saradnja, naročito, obuhvata međusobno obaveštavanje, razmenu podataka, pružanje pomoći i zajedničke mere i radnje od značaja za inspekcijski nadzor.

Nadležna inspekcija u obavljanju poslova iz svog delokruga usklađuje planove inspekcijskog nadzora i svog rada, razmenjuje podatke, predlaže preduzimanje zajedničkih mera i aktivnosti od značaja za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora i na drugi način saraduje sa drugim inspekcijama i subjektima sa javnim ovlašćenjima koji vrše posebne oblike nadzora i kontrole - radi obavljanja obuhvatnijeg i delotvornijeg inspekcijskog nadzora i naročito radi suzbijanja delatnosti ili aktivnosti neregistrovanih subjekata.

Državni organi, organi autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave i imaoци javnih ovlašćenja dužni su, na zahtev inspektora, da mu u roku od 15 dana od prijema zahteva dostave tražene podatke i obaveštenja koji su značajni za inspekcijski nadzor.

Nadležna inspekcija, u skladu sa zakonom, saraduje sa fizičkim i pravnim licima, naročito u cilju preventivnog delovanja, kao i unapređenja uzajamne odgovornosti fizičkih i pravnih lica i inspekcija u procesu primene i nadzora nad primenom propisa. U tom cilju, inspekcija može održavati informativne i edukativne tribine i konsultativne sastanke sa predstavnicima privatnog sektora i drugim zainteresovanim stranama.

Fizička i pravna lica mogu inspekciji podnositi predstavke i zahteve, i od nje tražiti podatke i obaveštenja, u skladu sa zakonom.

Ako se u vezi sa vršenjem inspekcijskog nadzora osnovano očekuje da nadzirani subjekat pruži otpor ili se on pruži i inspektoru onemogućava ili bitno otežava vršenje inspekcijskog nadzora, inspektor može da zahteva pomoć policije i komunalne policije.

Policija i komunalna policija pružaju pomoć prema zakonima kojima se uređuju policija i komunalna policija.

II VRSTE I OBLICI INSPEKCIJSKOG NADZORA

Vrste inspekcijskog nadzora

Član 6

Inspekcijski nadzor, prema vrsti, može biti redovan, vanredan, mešoviti, kontrolni i dopunski.

Redovan inspekcijski nadzor vrši se prema planu inspekcijskog nadzora.

Inspekcijski nadzor na državnoj granici, koji se obavlja redovno, upodobljava se redovnom inspekcijskom nadzoru i na njega se shodno primenjuju odredbe ovog zakona, ako ovim ili posebnim zakonom nije drugačije određeno, odnosno kada to proističe iz potvrđenog međunarodnog ugovora ili pravnih tekovina Evropske unije.

Vanredan inspekcijski nadzor vrši se: kada je neophodno da se, saglasno delokrugu inspekcije, preduzmu hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po život ili zdravlje ljudi, imovinu, prava i interese zaposlenih i radno angažovanih lica, privredu, životnu sredinu, biljni ili životinjski svet, javne prihode, nesmetan rad organa i organizacija, komunalni red ili bezbednost; kada se posle donošenja godišnjeg plana inspekcijskog nadzora proceni da je rizik visok ili kritičan ili promene okolnosti; kada takav nadzor zahteva nadzirani subjekat; radi sprečavanja obavljanja delatnosti i vršenja aktivnosti neregistrovanih subjekata; po zahtevu javnog tužioca; kada se postupa po predstavci pravnog ili fizičkog lica; kada drugostepeni organ preko inspekcije dopunjava postupak ili ponavlja ceo postupak ili njegov deo, a nisu ispunjeni uslovi za dopunski inspekcijski nadzor.

Vanredan inspekcijski nadzor po zahtevu nadziranog subjekta može biti utvrđujući, koji se vrši kada je potrebno utvrditi ispunjenost propisanih uslova nakon čijeg ispunjenja nadzirani subjekat stiče pravo za početak rada ili obavljanja delatnosti, vršenja aktivnosti ili ostvarivanje određenog prava, u skladu sa posebnim zakonom, ili potvrđujući, koji se vrši kada nadzirani subjekat podnese zahtev da se potvrdi zakonitost i bezbednost postupanja u vršenju određenog prava ili izvršenju određene obaveze, odnosno u njegovom poslovanju.

Mešoviti inspekcijski nadzor vrši se istovremeno kao redovan i vanredan nadzor kod istog nadziranog subjekta, kada se predmet redovnog i vanrednog inspekcijskog nadzora delimično ili u celosti poklapaju ili su povezani.

Kontrolni inspekcijski nadzor vrši se radi utvrđivanja izvršenja mera koje su predložene ili naložene nadziranom subjektu u okviru redovnog ili vanrednog inspekcijskog nadzora.

Dopunski inspekcijski nadzor vrši se po službenoj dužnosti ili povodom zahteva nadziranog subjekta, radi utvrđivanja činjenica koje su od značaja za inspekcijski nadzor, a koje nisu utvrđene u redovnom, vanrednom, mešovitom ili kontrolnom inspekcijskom nadzoru, s tim da se može izvršiti samo jedan dopunski inspekcijski nadzor, u roku koji ne može biti duži od 30 dana od okončanja redovnog, vanrednog ili kontrolnog inspekcijskog nadzora.

Oblici inspekcijskog nadzora

Član 7

Inspekcijski nadzor, prema obliku, može biti terenski i kancelarijski.

Terenski inspekcijski nadzor vrši se izvan službenih prostorija inspekcije, na licu mesta i sastoji se od neposrednog uvida u zemljište, objekte, postrojenja, uređaje, prostorije, vozila i druga namenska prevozna sredstva, predmete, robu i druge predmete, akte i dokumentaciju nadziranog subjekta.

Kancelarijski inspekcijski nadzor vrši se u službenim prostorijama inspekcije, uvidom u akte, podatke i dokumentaciju nadziranog subjekta.

III PRAĆENJE STANJA, PROCENA RIZIKA, PLANIRANJE, USKLAĐIVANJE I KOORDINACIJA INSPEKCIJSKOG NADZORA

Praćenje stanja

Član 8

Inspekcija prikuplja podatke i prati i analizira stanje u oblasti inspekcijskog nadzora koja je u njenom delokrugu.

Ti poslovi uključuju prikupljanje i analizu podataka dobijenih pomoću kontrolnih listi, vođenjem anketa i istraživanja javnog mnjenja i drugim neposrednim prikupljanjem podataka, podataka pribavljenih od državnih organa, organa autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave i drugih imalaca javnih ovlašćenja, statističkih i drugih podataka,

prikupljanje i analizu inspeksijske, upravne, sudske i poslovne prakse iz odgovarajuće oblasti inspeksijskog nadzora, i druge srodne poslove.

Na osnovu utvrđenog stanja i procene rizika inspekcija priprema plan inspeksijskog nadzora, inicira donošenje, izmene i dopune zakona i drugih propisa, ujednačava i objavljuje inspeksijsku praksu, preduzima preventivne aktivnosti i predlaže organima državne uprave, organima autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave i drugim imaćima javnih ovlašćenja preduzimanje aktivnosti i mera na koje su ovlašćeni.

Organi iz stava 3. ovog člana dužni su da saraduju sa inspekcijom u postupcima praćenja stanja.

Inspekcija na svojoj internet stranici objavljuje spisak nadziranih subjekata za koje, na osnovu podataka dobijenih pomoću kontrolnih listi, utvrdi da su ostvarili najveći stepen usklađenosti poslovanja i postupanja sa zakonom i drugim propisom, kao i spisak nadziranih subjekata za koje utvrdi da nisu uopšte ostvarili usklađenost poslovanja i postupanja sa zakonom i drugim propisom.

Procena rizika

Član 9

Inspeksijski nadzor zasniva se na proceni rizika i srazmeran je procenjenom riziku, tako da se rizikom delotvorno upravlja. Procena rizika je deo procesa analize rizika, koji obuhvata i upravljanje rizikom i obaveštavanje o riziku.

Rizik, prema stepenu, može biti neznatan, nizak, srednji, visok i kritičan.

Inspekcija nije dužna da vrši inspeksijski nadzor kada je procenjeni rizik neznatan.

Rizik se procenjuje u toku pripreme plana inspeksijskog nadzora i pre i u toku inspeksijskog nadzora. Kada se u toku realizacije godišnjeg plana inspeksijskog nadzora promene okolnosti na osnovu kojih je procenjen rizik i sačinjen plan, inspekcija usklađuje procenu rizika i plan inspeksijskog nadzora sa novonastalim okolnostima.

Procena rizika u toku pripreme plana inspeksijskog nadzora vrši se tako što inspekcija u praćenju i analizi stanja u oblasti inspeksijskog nadzora koja je u njenom delokrugu identifikuje rizike po zakonom i drugim propisom zaštićena dobra, prava i interese, koji mogu nastati iz poslovanja ili postupanja nadziranog subjekta i, prema odgovarajućim kriterijumima, procenjuje težinu štetnih posledica i verovatnoću njihovog nastanka, tako da se dobije procenjeni stepen rizika.

Težina štetnih posledica procenjuje se polazeći od:

1) prirode štetnih posledica, koja proizlazi iz vrste delatnosti ili aktivnosti nadziranog subjekta, odnosno karakteristika robe ili proizvoda koga nadzirani subjekat stavlja u promet ili usluga koje nadzirani subjekat pruža, ili radnji koje preduzima, odnosno ovlašćenja koja vrši u sklopu svog poslovanja ili postupanja, a u odnosu na zakonom i drugim propisom zaštićena dobra, prava i interese, i

2) obima štetnih posledica, pre svega kruga lica koji koriste robu, proizvod ili usluge, odnosno kruga lica koja ostvaruju određena prava u nadziranom subjektu ili u vezi sa nadziranim subjektom, odnosno opsega zakonom i drugim propisom zaštićenih dobara, prava i interesa na koje se odnosi delatnost ili aktivnost nadziranog subjekta ili na koje ona utiče.

Verovatnoća nastanka štetnih posledica procenjuje se polazeći naročito od prethodnog poslovanja i postupanja nadziranog subjekta, uključujući poslednje utvrđeno stanje zakonitosti i bezbednosti njegovog poslovanja i postupanja. Verovatnoća nastanka štetnih posledica procenjuje se polazeći i od: srpskih standarda i pravila dobre prakse koje nadzirani subjekat primenjuje; sistema upravljanja i unutrašnjeg nadzora nad zakonitošću, pravilnošću i bezbednošću poslovanja i postupanja kod nadziranog subjekta, uzimajući u obzir politiku upravljanja rizicima i različite oblike unutrašnjeg nadzora kod nadziranog subjekta, kao i reviziju finansijskih izveštaja nadziranog subjekta; stanja u oblasti u kojoj se njegova delatnost ili aktivnost vrši i predviđanja budućih kretanja u njoj; unutrašnjih i spoljnih stručnih, tehničkih, tehnoloških i finansijskih kapaciteta nadziranog subjekta.

Pored procene rizika za nadzirane subjekte, rizik se, prema posebno propisanim kriterijumima, može proceniti i za pojedina teritorijalna područja i druge teritorijalne i slične celine (npr. teritorijalne jedinice, oblasti i podoblasti, deonice i dr), objekte i grupe objekata, u skladu sa delokrugom inspekcije i potrebama vršenja inspeksijskog nadzora.

Zajedničke elemente procene rizika u inspeksijskom nadzoru propisuje Vlada.

Posebne elemente procene rizika i učestalost vršenja inspeksijskog nadzora na osnovu procene rizika, kao i posebne kriterijume iz stava 8. ovog člana propisuje ministar nadležan za odgovarajuću oblast inspeksijskog nadzora, odnosno imalac javnog ovlašćenja koji vrši inspeksijski nadzor u određenoj oblasti.

Posebne elemente procene rizika i učestalost vršenja inspeksijskog nadzora na osnovu procene rizika iz izvorne nadležnosti autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave propisuje nadležni organ autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave.

Plan inspeksijskog nadzora

Član 10

Plan inspekcijskog nadzora zasniva se na utvrđenom stanju u oblasti inspekcijskog nadzora i proceni rizika. Inspekcija je dužna da sprovodi plan inspekcijskog nadzora, osim kada postoje naročito opravdane izuzetne okolnosti koje je u tome sprečavaju.

Inspekcija je dužna da sačini strateški (višegodišnji) i godišnji plan inspekcijskog nadzora. Godišnji plan inspekcijskog nadzora sprovodi se kroz operativne (polugodišnje, tromesečne i mesečne) planove inspekcijskog nadzora.

Plan inspekcijskog nadzora, pored obaveznih elemenata koji čine sadržinu godišnjeg plana rada organa državne uprave, obavezno sadrži i: ciljeve koje inspekcija teži da ostvari u planiranom periodu - iskazane u merljivim efektima i način za postizanje postavljenih ciljeva; učestalost i obuhvat vršenja inspekcijskog nadzora po oblastima i svakom od stepena rizika; pregled nadziranih subjekata kod kojih će se vršiti inspekcijski nadzor, odnosno delatnosti ili aktivnosti koje će se nadzirati, ako nije moguće utvrditi nadzirane subjekte ili je njihov broj prevelik, sa odgovarajućim informacijama od značaja za vršenje inspekcijskog nadzora i određenje subjekata kod kojih će se vršiti nadzor; teritorijalno područje na kome će se vršiti inspekcijski nadzor; procenjeni rizik za nadzirane subjekte, odnosno delatnosti ili aktivnosti koje će se nadzirati ili teritorijalno područje i drugu teritorijalnu i sličnu celinu, objekat i grupe objekata; period u kome će se vršiti inspekcijski nadzor; informacije o oblicima inspekcijskog nadzora koji će se vršiti; podatke o resursima inspekcije koji će biti opredeljeni za vršenje inspekcijskog nadzora.

Plan inspekcijskog nadzora sadrži i: planirane mere i aktivnosti preventivnog delovanja inspekcije i planirane mere i aktivnosti za sprečavanje obavljanja delatnosti i vršenja aktivnosti neregistrovanih subjekata, očekivani obim vanrednih inspekcijskih nadzora u periodu u kome će se vršiti redovan inspekcijski nadzor, sa odgovarajućim obrazloženjima, kao i druge elemente od značaja za planiranje i vršenje inspekcijskog nadzora.

Inspekcija, zavisno od organizacionog položaja u sistemu organa državne uprave, priprema, odnosno utvrđuje predlog plana inspekcijskog nadzora u vezi sa kojim pribavlja mišljenje nadležnih organa državne uprave, odnosno organa državne uprave sa čijim delokrugom su povezana pitanja iz plana inspekcijskog nadzora, i mišljenje, odnosno smernice i uputstva Koordinacione komisije. Inspekcija dostavlja Koordinacionoj komisiji predlog godišnjeg plana inspekcijskog nadzora za narednu godinu, koji je usaglašen sa mišljenjima nadležnih organa državne uprave, odnosno organa državne uprave sa čijim delokrugom su povezana pitanja iz plana inspekcijskog nadzora, najkasnije do 1. decembra tekuće godine. Po pribavljenom mišljenju, odnosno smernicama i uputstvima Koordinacione komisije, godišnji plan inspekcijskog nadzora se usvaja do 31. decembra tekuće godine.

Inspekcija objavljuje plan inspekcijskog nadzora na svojoj internet stranici.

Ministar nadležan za odgovarajuću oblast inspekcijskog nadzora, odnosno imalac javnog ovlašćenja koji vrši inspekcijski nadzor u određenoj oblasti propisuje posebne elemente plana određenog inspekcijskog nadzora.

Nadležni organ autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave propisuje posebne elemente plana određenog inspekcijskog nadzora iz izvorne nadležnosti autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave.

Usklađivanje inspekcijskog nadzora

Član 11

Povećanje sveobuhvatnosti i delotvornosti inspekcijskog nadzora i izbegavanja preklapanja i nepotrebnog ponavljanja inspekcijskog nadzora obezbeđuje se kroz međusobnu saradnju u utvrđivanju programa rada i saradnju u postupku vršenja samostalnog ili zajedničkog inspekcijskog nadzora.

Saradnja u postupku vršenja inspekcijskog nadzora ostvaruje se naročito: ako je određena oblast ili pitanje predmet inspekcijskog nadzora više inspekcija; kada je potrebno da više inspekcija istovremeno vrše inspekcijski nadzor prema istom subjektu (zajednički inspekcijski nadzor); radi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi, imovinu veće vrednosti, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet; radi sprečavanja obavljanja delatnosti i vršenja aktivnosti neregistrovanih subjekata; kada se oceni da se nadzor na taj način može izvršiti brže i sa što manje troškova i gubitka vremena za nadziranog subjekta i inspektore.

Zajednički inspekcijski nadzor vrši se: radi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi, imovinu veće vrednosti, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet; kad je rizik kod nadziranog subjekta visok ili kritičan; radi preduzimanja hitnih mera koje ne trpe odlaganje; zbog složenosti inspekcijskog nadzora ili značaja sprečavanja ili otklanjanja nezakonitosti, odnosno štetnih posledica; kada se time dobija na brzini nadzora, uštedi troškova i smanjenju gubitka vremena nadziranog subjekta i inspektora; radi provere predstavke koja je u delokrugu dve ili više inspekcija; radi sprečavanja obavljanja delatnosti i vršenja aktivnosti neregistrovanih subjekata koja je u delokrugu dve ili više inspekcija, i u drugim slučajevima kada je to određeno.

Koordinacija inspekcijskog nadzora

Član 12

Obuhvatniji i delotvorniji nadzor i izbegavanje preklapanja i nepotrebnog ponavljanja nadzora, pored usklađivanja u vršenju inspekcijskog nadzora koji vrše inspekcije, obezbeđuje i Koordinaciona komisija, koju obrazuje Vlada, kao koordinaciono telo prema zakonu kojim se uređuje državna uprava.

Poslovi Koordinacione komisije jesu:

1) da prati dostignuti nivo koordinacije inspekcija, inicira mere, utvrđuje smernice i daje uputstva u cilju unapređenja koordinacije inspekcija i delotvornosti inspeksijskog nadzora, i prati njihovu realizaciju, a naročito:

- (1) za usklađivanje planova inspeksijskog nadzora i rada inspekcija,
- (2) za razmenu informacija u vršenju inspeksijskog nadzora,
- (3) za unapređenje inspeksijskog nadzora na osnovu informacija iz godišnjeg izveštaja o radu inspekcija,
- (4) za razvoj jedinstvenog funkcionalnog softverskog rešenja e-Inspektor;

2) da razmatra i daje mišljenje na nacрте zakona i predloge podzakonskih propisa kojima se uređuju pitanja inspeksijskog nadzora;

3) da razmatra mišljenja, direktive, metodološke materijale i priručnike za rad inspekcije, analizira praksu inspeksijskog nadzora i zauzima stavove u cilju ujednačavanja postupanja inspekcije u istim ili sličnim situacijama prema svim nadziranim subjektima, i objavljuje te stavove;

4) da učestvuje u analizi potreba za finansiranjem, tehničkom opremljenošću inspektora i podnosi inicijative nadležnim organima;

5) da daje stručno mišljenje o predlozima kontrolnih lista, kao i njihovih izmena i dopuna;

6) da objavljuje na svojoj internet stranici propise, akte i dokumente koji se odnose na inspeksijski nadzor;

7) da, na upit zainteresovanih lica, pruža obaveštenja koja se odnose na nadležnosti inspekcija, najkasnije u roku od sedam dana;

8) da, u skladu sa potrebom, podnosi izveštaje Vladi i daje predloge za preduzimanje mera iz njene nadležnosti;

9) da obavlja druge poslove utvrđene ovim zakonom i zadatke utvrđene odlukom o osnivanju.

Inspekcije su dužne da se pridržavaju smernica i uputstava iz stava 2. tačka 1) ovog člana.

Član Koordinacione komisije koji nije saglasan sa ovim smernicama i uputstvima može da podnese predlog Vladi da zauzme stav povodom ovog pitanja.

Poslove iz stava 2. tačka 1) podtačka (4) ovog člana obavljaju inspekcije iz člana 43. stav 1. ovog zakona, ministarstvo nadležno za poslove državne uprave i služba Vlade nadležna za projektovanje, usklađivanje, razvoj i funkcionisanje sistema elektronske uprave (u daljem tekstu: služba Vlade), u cilju efikasnog vršenja inspeksijskog nadzora.

Služba Vlade obavlja poslove tehničke podrške u uspostavljanju i vođenju softverskog rešenja e-Inspektor, odnosno poslove koji se odnose na čuvanje, sprovođenje mera zaštite i obezbeđivanja sigurnosti i bezbednosti softverskog rešenja e-Inspektor.

Stručne i administrativno-tehničke poslove za Koordinacionu komisiju obavlja ministarstvo nadležno za poslove državne uprave, u okviru koga se obrazuje unutrašnja organizaciona jedinica zadužena za podršku Koordinacionoj komisiji.

U okviru Koordinacione komisije obrazuju se radne grupe za određenu oblast, odnosno određena pitanja inspeksijskog nadzora. Radnom grupom rukovodi član Koordinacione komisije, a u radu radne grupe mogu učestvovati predstavnici inspekcija koje nemaju članove u sastavu Koordinacione komisije, imalaca javnih ovlašćenja, udruženja, komora i drugih asocijacija, naučnih i obrazovnih ustanova, kao i drugih organizacija čiji je rad povezan sa sistemom i poslovima inspeksijskog nadzora.

Koordinaciona komisija je ovlašćena da zahteva podatke, obaveštenja, isprave i izveštaje koji su joj potrebni za obavljanje njenih poslova i zadataka od nadležnih državnih organa, organa autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave i drugih imalaca javnih ovlašćenja, koji su dužni da joj ih blagovremeno dostave.

Koordinaciona komisija donosi poslovnik o svom radu.

Koordinaciona komisija dostavlja smernice i uputstva iz stava 2. tačka 1) ovog člana načelniku upravnog okruga radi vršenja poslova iz svog delokruga u pogledu unapređenja koordinacije inspekcija i delotvornosti inspeksijskog nadzora.

Koordinaciju poslova inspeksijskog nadzora iz delokruga republičke inspekcije poverenih autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave, primenom ovlašćenja u vršenju nadzora nad radom propisanih zakonom kojim se uređuje državna uprava, vrši republička inspekcija.

Odlukom nadležnog organa autonomne pokrajine i organa jedinice lokalne samouprave određuje se koji organ, unutrašnja organizaciona jedinica ili telo koordinira inspeksijski nadzor nad poslovima iz njihove izvorne nadležnosti.

Organi više jedinica lokalne samouprave mogu zajednički urediti obavljanje inspeksijskih poslova sklapanjem sporazuma o saradnji u skladu sa zakonom kojim je uređen sistem lokalne samouprave "a za inspeksijske poslove koji se obavljaju kao povereni poslovi državne uprave u skladu sa zakonom". Svaki inspektor zajedničke inspekcije je mesno nadležan za celu teritoriju (područje) za koju je zajednička inspekcija osnovana.

Radi postizanja ciljeva iz stava 1. ovog člana, u skladu sa članom 5. stav 2. ovog zakona i oblicima saradnje utvrđenim propisima o državnoj upravi i posebnim zakonima, ostvaruje se saradnja između Koordinacione komisije, organa, unutrašnjih organizacionih jedinica i tela iz stava 12. ovog člana i organa državne uprave, organa autonomne pokrajine, organa jedinica lokalne samouprave i drugih subjekata sa javnim ovlašćenjima koji vrše druge oblike nadzora i kontrole u smislu člana 2. stav 2. ovog zakona.

IV VRŠENJE INSPEKCIJSKOG NADZORA

Preventivno delovanje

Član 13

Radi ostvarivanja cilja inspekcijskog nadzora, inspekcija je dužna da preventivno deluje.

Preventivno delovanje inspekcije ostvaruje se javnošću rada, a naročito: objavljivanjem važećih propisa, planova inspekcijskog nadzora i kontrolnih lista; obaveštavanjem javnosti o promenama propisa i pravima i obavezama za nadzirane subjekte koji iz njih proizlaze; obaveštavanjem javnosti o saznanjima inspekcije o postojanju ozbiljnog rizika po život ili zdravlje ljudi, imovinu veće vrednosti, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet, i preduzetim merama i radnjama kako bi se taj rizik otklonio ili umanjio; pružanjem stručne i savetodavne podrške nadziranom subjektu ili licu koje ostvaruje određena prava u nadziranom subjektu ili u vezi sa nadziranom subjektom, uključujući i izdavanje akata o primeni propisa i službene savetodavne posete; preduzimanjem preventivnih inspekcijskih nadzora i drugih aktivnosti usmerenih ka podsticanju i podržavanju zakonitosti i bezbednosti poslovanja i postupanja i sprečavanju nastanka štetnih posledica po zakonom i drugim propisom zaštićena dobra, prava i interese, naročito kada se utvrdi da postoje rani znaci verovatnoće njihovog nastanka.

Nadzirani subjekat može da zahteva preventivno delovanje i kada se ne vodi postupak inspekcijskog nadzora i nezavisno od njegovog toka, a inspekcija je dužna da najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahteva postupi po zahtevu ili obavesti nadziranog subjekta o razlozima za nepostupanje po zahtevu. U odlučivanju po zahtevima za preventivno delovanje inspekcija se, u okviru planiranog obima preventivnih aktivnosti, rukovodi zaštitom javnog interesa, stepenom rizika i vremenskim redosledom podnetih zahteva.

Ozbiljan rizik iz stava 2. ovog člana je rizik koji zahteva hitno postupanje inspekcije i drugih nadležnih organa i organizacija radi sprečavanja nastanka štetnih posledica po život ili zdravlje ljudi, imovinu veće vrednosti, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet, uključujući i rizik kod koga štetne posledice nisu trenutne ili neposredne. Informacije o saznanjima inspekcije o ozbiljnom riziku po život ili zdravlje ljudi, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet su informacije od javnog značaja, u skladu sa zakonom kojim se uređuju informacije od javnog značaja, i ne mogu predstavljati poslovnu tajnu. Informacije o merama i radnjama preduzetim od strane nadziranog subjekta kako bi se rizik otklonio ili umanjio mogu predstavljati poslovnu tajnu u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje zaštita poslovne tajne.

Na službene savetodavne posete ne primenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak inspekcijskog nadzora.

Inspekcija o službenoj savetodavnoj poseti sačinjava službenu belešku u koju unosi bitne činjenice i okolnosti ove posete.

Ako u službenoj savetodavnoj poseti uoči propust, nedostatak ili nepravilnost u poslovanju i postupanju subjekta kod koga se poseta vrši, inspekcija u roku od osam dana nakon posete sačinjava i dostavlja ovom subjektu dopis koji sadrži preporuke ovom subjektu o tome kako da taj propust, odnosno nedostatak ili nepravilnost ispravi i obezbedi zakonito i bezbedno poslovanje i postupanje, i u kom roku to treba da učini. Dopis sa preporukama ima pravnu prirodu akta o primeni propisa.

Subjekt iz stava 7. ovog člana obaveštava inspekciju o tome da li je i kako je postupio po ovim preporukama, u roku navedenom u dopisu. Nepostupanje po ovim preporukama, kao i neobaveštavanje inspekcije od strane ovog subjekta o postupanju po ovim preporukama može, u skladu sa procenom rizika, predstavljati razlog za pokretanje inspekcijskog nadzora.

U slučaju iz stava 7. ovog člana inspekcija ne izriče mere upravljene prema nadziranom subjektu i, ako se za propust, nedostatak ili nepravilnost smatra da u skladu sa zakonom ili drugim propisom predstavlja prekršaj, ne podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno ne izdaje prekršajni nalog. Međutim, ako je uočeni propust, nedostatak ili nepravilnost takve prirode da je neophodno da se, saglasno delokrugu inspekcije, preduzmu hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po život ili zdravlje ljudi, imovinu, prava i interese zaposlenih i radno angažovanih lica, privredu, životnu sredinu, biljni ili životinjski svet, javne prihode, nesmetan rad organa i organizacija, komunalni red ili bezbednost, kao i kada se proceni visok ili kritičan rizik, inspekcija pokreće i vodi postupak vanrednog inspekcijskog nadzora, sa ovlašćenjima i dužnostima u skladu sa zakonom, o čemu bez odlaganja obaveštava nadziranog subjekta.

Službene savetodavne posete se ne mogu vršiti kod neregistrovanog subjekta. Ako u toku ove posete inspekcija utvrdi da je subjekat kod koga se poseta vrši - subjekat iz člana 33. st. 2. i 3. ovog zakona, inspekcija pokreće i vodi poseban postupak prema neregistrovanom subjektu iz člana 33. ovog zakona, sa ovlašćenjima i dužnostima u skladu sa zakonom, o čemu bez odlaganja obaveštava ovog subjekta.

Kontrolna lista

Član 14

Inspekcija je dužna da sačini kontrolne liste iz svoje oblasti inspeksijskog nadzora, objavi ih na svojoj internet stranici i primenjuje u postupku redovnog inspeksijskog nadzora i mešovito inspeksijskog nadzora u delu koji se odnosi na redovan nadzor, kao i u inspeksijskom nadzoru na državnoj granici koji se obavlja redovno. U postupku vanrednog inspeksijskog nadzora inspekcija može da koristi kontrolne liste, kada to odgovara prirodi, predmetu i obuhvatu vanrednog nadzora.

Inspektor, postupajući u granicama predmeta inspeksijskog nadzora iz naloga za inspeksijski nadzor, preuzima one provere i druge radnje koje su sadržane u kontrolnoj listi. Druge provere i radnje na koje je ovlašćen, inspektor može da preduzme ako u toku nadzora utvrdi da je neophodno da se one preduzmu radi potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i zakonitog i bezbednog poslovanja i postupanja, i to kada su te provere i radnje u bliskoj vezi sa pitanjima iz kontrolne liste, što unosi u zapisnik o inspeksijskom nadzoru. Ako utvrdi da preko toga postoji nezakonitost koja zahteva da se, saglasno delokrugu inspekcije, preduzmu hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po zakonom i drugim propisom zaštićena dobra, prava i interese iz člana 6. stav 3. ovog zakona, odnosno proceni da postoji rizik van kontrolne liste koji je visok ili kritičan - inspektor pokreće vanredan inspeksijski nadzor.

Po potrebi, a najmanje dva puta godišnje, inspekcija preispituje sadržinu kontrolne liste i, ako utvrdi da je to opravdano, menja je i dopunjava.

Nadzirani subjekat može dostaviti inspekciji izveštaj o samoproveri ispunjenosti zahteva iz kontrolne liste i samoproceni rizika, koje je sproveo saglasno sadržini kontrolne liste i pravilima o proceni rizika. Uz ovaj izveštaj, nadzirani subjekat inspekciji prilaže i odgovarajuću dokumentaciju, odnosno drugi materijal (fotografije i dr) kojim se potkrepljuju nalazi iz izveštaja.

Inspekcija može da dostavi kontrolnu listu nadziranom subjektu i zatraži od njega da sačini i inspekciji dostavi izveštaj o samoproveri ispunjenosti zahteva iz kontrolne liste i samoproceni rizika.

Prikupljanje podataka od značaja za vršenje inspeksijskog nadzora nad određenim subjektom nadzora

Član 15

Pre početka inspeksijskog nadzora, inspektor prikuplja podatke o prethodnim inspeksijskim nadzorima nad nadziranom subjektom i druge podatke od značaja za predstojeći nadzor, putem informacionog sistema i drugih baza podataka, kao i putem neposrednog saznanja i informisanja i na drugi odgovarajući način.

Inspektor pribavlja po službenoj dužnosti javne isprave i podatke iz evidencija, odnosno registara koje vode nadležni državni organi, organi autonomne pokrajine i organi jedinica lokalne samouprave i drugi imaoci javnih ovlašćenja, koji su neophodni za inspeksijski nadzor. Ovi organi i drugi imaoci javnih ovlašćenja su dužni da inspekciji blagovremeno dostave ove javne isprave i podatke.

Nalog za inspeksijski nadzor

Član 16

Rukovodilac inspekcije ili lice koje on ovlasti izdaje pisani nalog za inspeksijski nadzor.

Nalog za inspeksijski nadzor sadrži: podatke o inspekciji; podatke o inspektoru ili inspektorima koji vrše inspeksijski nadzor sa brojevima službenih legitimacija; podatke o nadziranom subjektu ili subjektima ako su poznati, a ako ti podaci nisu poznati, odnosno ako nije moguće utvrditi nadzirane subjekte ili je njihov broj prevelik - odgovarajuće poznate informacije od značaja za određenje subjekta, odnosno subjekata kod kojih će se vršiti nadzor (npr.: vrsta delatnosti ili aktivnosti, teritorijalno područje, lokacija objekta, vrsta robe ili proizvoda, odnosno usluga itd.); pravni osnov inspeksijskog nadzora; navođenje i kratko objašnjenje vrste i oblika inspeksijskog nadzora; procenjeni rizik; precizan i jasan opis predmeta inspeksijskog nadzora; planirano trajanje inspeksijskog nadzora (dan početka i okončanja nadzora); razloge za izostavljanje obaveštenja, ako postoje; broj, vreme i mesto izdavanja; potpis izdavaoca naloga; pečat, kada je to potrebno prema obeležjima predmeta inspeksijskog nadzora.

U vršenju inspeksijskog nadzora inspektor je vezan sadržinom naloga, odnosno utvrđenim predmetom inspeksijskog nadzora, osim ako se inspeksijski nadzor vrši nad neregistrovanim subjektom - kada se inspeksijski nadzor vrši i bez naloga i u granicama predmeta koje inspektor utvrđuje tokom trajanja inspeksijskog nadzora.

Ako u toku vršenja inspeksijskog nadzora inspektor otkrije nezakonitost koja je izvan granica nalogom utvrđenog predmeta inspeksijskog nadzora, ali je u bliskoj vezi sa tim predmetom, inspektor pribavlja dopunu tog naloga za inspeksijski nadzor (dopunski nalog), nakon čega nastavlja postupak. U zahtevu za izdavanje dopunskog naloga inspektor obrazlaže blisku vezu sa predmetom nadzora i potrebu izdavanja dopunskog naloga. Pre traženja dopunskog naloga inspektor vrši obezbeđenje dokaza ako postoji opravdana bojazan da se neki dokaz neće moći dočnije izvesti ili da će njegovo izvođenje biti otežano. O obezbeđenju dokaza po službenoj dužnosti donosi se zaključak.

Dopunski nalog iz stava 4. ovog člana nije potreban kada je neophodno da se preduzmu hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po život ili zdravlje ljudi, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet, što se posebno obrazlaže u zapisniku o inspeksijskom nadzoru.

Nalog za inspekcijski nadzor može da se dopuni i kada je neophodno povećati broj inspektora koji vrše nadzor i produžiti trajanje nadzora.

Ako u toku vršenja inspekcijskog nadzora inspektor otkrije nezakonitost koja je izvan granica nalogom utvrđenog predmeta inspekcijskog nadzora, a nije u bliskoj vezi sa tim predmetom, pri čemu su ispunjeni uslovi za vanredan inspekcijski nadzor u skladu sa članom 6. stav 4. ovog zakona, inspektor za vršenje tog nadzora koji je izvan granica utvrđenog predmeta pribavlja zaseban nalog za vanredan inspekcijski nadzor. U zahtevu za izdavanje zasebnog naloga inspektor obrazlaže potrebu izdavanja tog naloga. Pre traženja zasebnog naloga inspektor vrši obezbeđenje dokaza ako postoji opravdana bojazan da se neki dokaz neće moći docnije izvesti ili da će njegovo izvođenje biti otežano. O obezbeđenju dokaza po službenoj dužnosti donosi se zaključak.

Nalog se izdaje za redovan, vanredan, mešoviti i dopunski inspekcijski nadzor, s tim da je vanredan, mešoviti i dopunski inspekcijski nadzor moguć i bez naloga za inspekcijski nadzor, odnosno bez dopunskog ili zasebnog naloga iz st. 4. i 7. ovog člana, kada to zahtevaju razlozi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po život ili zdravlje ljudi, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet, što se obrazlaže u zapisniku o inspekcijskom nadzoru.

Za kontrolni inspekcijski nadzor ne izdaje se nalog.

Za inspekcijski nadzor na državnoj granici, nalog nije neophodan.

Obaveštenje o predstojećem inspekcijskom nadzoru

Član 17

Inspektor u pisanom obliku obaveštava nadziranog subjekta o predstojećem inspekcijskom nadzoru, najkasnije tri dana pre početka nadzora. Obaveštavanje se vrši elektronskim putem, a može se učiniti i u papirnom obliku.

Obaveštenje sadrži i podatke o internet stranici na kojoj je dostupna kontrolna lista.

Ako nije u mogućnosti da izvrši terenski inspekcijski nadzor u vreme određeno u obaveštenju, inspektor o tome blagovremeno na podesan način obaveštava nadziranog subjekta.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, inspekcijski nadzor može da počne bez obaveštavanja nadziranog subjekta o predstojećem nadzoru kada postoje razlozi za neodložno postupanje ili opravdana bojazan da bi obaveštenje umanjilo ostvarenje cilja inspekcijskog nadzora ili kada to nalaže zaštita javnog interesa, odnosno otklanjanje opasnosti po život ili zdravlje ljudi, imovinu, prava i interese zaposlenih i drugih radno angažovanih lica ili potrošača, privredu, životnu sredinu, biljni ili životinjski svet, komunalni red ili bezbednost, saglasno delokrugu inspekcije, kao i ako postoji opasnost da će nadzirani subjekat ili treće lice sakriti, uništiti, prepraviti, oštetiti ili delimično ili potpuno učiniti neupotrebljivom ispravu, odnosno druge predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u postupku inspekcijskog nadzora, odnosno u postupku koji se vodi pred sudom ili drugim organom, s tim što se razlozi za izostavljanje obaveštenja navode u nalogu za inspekcijski nadzor, uz navođenje poznatih i verovatnih činjenica, koje u konkretnom slučaju potkrepljuju te razloge.

Kada nalog za inspekcijski nadzor nije izdat, razlozi za izostavljanje obaveštenja unose se u zapisnik.

Za inspekcijski nadzor na državnoj granici, obaveštenje nije neophodno.

Pokretanje postupka inspekcijskog nadzora

Član 18

Postupak inspekcijskog nadzora pokreće se i vodi po službenoj dužnosti ili zahtevom nadziranog subjekta za vršenje inspekcijskog nadzora, kao i zahtevom drugog lica kome je posebnim zakonom priznato svojstvo stranke u postupku.

Kod ocene o postojanju razloga za pokretanje postupka po službenoj dužnosti inspektor uzima u obzir predstavke, kao i upozorenja nadležnih organa.

Predstavke imaju dejstvo inicijative za pokretanje postupka, a podnosioci tih inicijativa nemaju svojstvo stranke u postupku koji se može pokrenuti na osnovu te inicijative.

Ako podnosilac predstavke, nakon obaveštenja inspekcije o neurednosti predstavke, jer ima nedostatke koji inspekciju sprečavaju da postupa po njoj ili je nerazumljiva ili nepotpuna, ne uredi predstavku u roku od osam dana od obaveštavanja - smatra se da je podnosilac odustao od predstavke.

Inspektor neće pokrenuti postupak po službenoj dužnosti na osnovu predstavke ako je procenjen neznatan rizik ili je posredi zloupotreba prava.

Kad inspektor utvrdi da ne postoje uslovi za pokretanje postupka po službenoj dužnosti u skladu sa stavom 5. ovog člana, obavestiće o tome podnosioca predstavke što je pre moguće, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema predstavke.

Na zahtev podnosioca predstavke, inspektor obaveštava podnosioca predstavke kako je postupio sa predstavkom, najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahteva, a o ishodu pokrenutog postupka vanrednog inspekcijskog nadzora - najkasnije u roku od 15 dana od dana okončanja postupka.

Inspekcijski nadzor počinje kad inspektor uruči nadziranom subjektu, odnosno prisutnom licu nalog za inspekcijski nadzor.

Ako nadzirani subjekat, odnosno prisutno lice odbija uručenje naloga za inspekcijski nadzor, smatra se da inspekcijski nadzor počinje pokazivanjem naloga i predočavanjem njegove sadržine nadziranom subjektu, odnosno prisutnom licu. Smatra se da na ovaj način počinje i inspekcijski nadzor koji se vrši nad većim brojem nadziranih subjekata, uključujući terenski inspekcijski nadzor sa istim predmetom nadzora, koji se u periodu određenom u nalogu vrši uzastopno kod više nadziranih subjekata.

Kada u skladu sa zakonom nalog za inspekcijski nadzor nije izdat, inspekcijski nadzor počinje preduzimanjem prve radnje inspektora s tim ciljem.

Vreme inspekcijskog nadzora

Član 19

Inspekcijski nadzor nad nadziranim subjektom koji je pravno lice, preduzetnik ili drugi organizacioni oblik preko koga fizička ili pravna lica obavljaju delatnost ili vrše aktivnost, vrši se u radno vreme tog nadziranog subjekta. Kod nadziranih subjekata koji obavljaju proizvodnju i preradu proizvoda, inspekcijski nadzor koji se odnosi na ove faze u obavljanju delatnosti vrši se u vreme kada se one obavljaju.

Izuzetno, inspekcijski nadzor moguć je i van radnog vremena nadziranog subjekta iz stava 1. ovog člana: kada postoje razlozi za neodložno postupanje; kada je rizik visok ili kritičan; kada je neophodno da se preduzmu hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po život ili zdravlje ljudi, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet; kada se proverava poštovanje propisanog radnog vremena nadziranog subjekta, odnosno objekta; kada nadzirani subjekat da pisani pristanak.

Inspekcijski nadzor nad nadziranim subjektom koji je fizičko lice vrši se u vreme primereno svrsi vršenja inspekcijskog nadzora.

Prava i dužnosti nadziranog subjekta

Član 20

Nadzirani subjekti imaju jednaka prava i obaveze u inspekcijskom nadzoru, što uključuje i pravo da inspekcija jednako postupa u istim ili bitno sličnim situacijama prema svim nadziranim subjektima.

Nadzirani subjekat u postupku inspekcijskog nadzora ima pravo: da bude upoznat sa predmetom i trajanjem postupka, nalogom za inspekcijski nadzor i drugim aktima donetim u postupku; da bude upoznat sa pravima i dužnostima koje ima u vezi sa inspekcijskim nadzorom; da se izjasni o činjenicama bitnim za potpuno i pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja i ponuđenim dokazima; da učestvuje u izvođenju dokaza, postavlja pitanja svedocima i veštacima, iznosi činjenice koje su od značaja za inspekcijski nadzor; da predlaže dokaze i iznosi pravne tvrdnje; da zahteva preventivno delovanje; da upozori inspektora na tajnost informacija koje mu čini dostupnim; da ukaže na nezakonitosti u postupku i da zahteva da se one otklone; da zahteva naknadu štete koja mu je prouzrokovana nezakonitim inspekcijskim nadzorom.

Ako više inspekcija vrši zajednički nadzor, nadzirani subjekat ima pravo da inspektoru uskrati davanje podataka i izjava koje je dao jednom od inspektora u tom nadzoru.

Nadzirani subjekat ima pravo da inspektoru uskrati davanje podataka i izjava o predmetu ranije izvršenog nadzora, osim ako su se ti podaci u međuvremenu promenili, kao i kada je davanje podataka neophodno radi preduzimanja hitnih mera radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti po život ili zdravlje ljudi, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet.

Kada je uredno obavešten o predstojećem inspekcijskom nadzoru, nadzirani subjekat dužan je da bude prisutan na mestu vršenja nadzora, osim ako postoje naročito opravdane okolnosti koje ga u tome sprečavaju, o čemu je dužan da blagovremeno na podesan način obavesti inspekciju.

Ako nadzirani subjekat koji je uredno obavešten o predstojećem inspekcijskom nadzoru ne bude prisutan na mestu vršenja nadzora, a ne postoje okolnosti iz stava 5. ovog člana, inspekcijski nadzor se vrši u prisustvu službenog ili drugog lica koje se zatekne na mestu vršenja inspekcijskog nadzora.

Nadzirani subjekat dužan je da inspektor koji mu predoči službenu legitimaciju i uruči nalog za inspekcijski nadzor, kada je on izdat, odnosno koji postupi u skladu sa članom 18. st. 8. i 9. ovog zakona, omogući nesmetan inspekcijski nadzor, što podrazumeva naročito da: stavi na raspolaganje odgovarajući radni prostor za terenski nadzor; obezbedi uvid u poslovne knjige, opšte i pojedinačne akte, evidencije, izveštaje, ugovore, privatne isprave i drugu dokumentaciju nadziranog subjekta od značaja za inspekcijski nadzor, a u obliku u kojem ih poseduje i čuva; omogući pristup lokaciji, zemljištu, objektima, poslovnom i drugom nestambenom prostoru, postrojenjima, uređajima, opremi, priboru, vozilima i drugim namenskim prevoznim sredstvima, drugim sredstvima rada, proizvodima, predmetima koji se stavljaju u promet, robu u prometu i drugim predmetima kojima obavlja delatnost ili vrši aktivnost, kao i drugim predmetima od značaja za inspekcijski nadzor; blagovremeno pruži potpune i tačne podatke koji su mu dostupni, a ako nešto od toga ne može - da razloge za to pisano obrazloži inspektor.

Nadzirani subjekat dužan je da se na zahtev inspektora usmeno ili pisano izjasni o predmetu nadzora.

Nadzirani subjekat dužan je da poštuje integritet i službeno svojstvo inspektora.

Nadzirani subjekat ima i druga prava i obaveze utvrđene ovim i drugim zakonom.

Ovlašćenja inspektora radi utvrđivanja činjenica

Član 21*

Inspektor je ovlašćen da radi utvrđivanja činjenica:

1) izvrši uvid u javne isprave i podatke iz registara i evidencija koje vode nadležni državni organi, organi autonomne pokrajine i organi jedinice lokalne samouprave i drugi imaoci javnih ovlašćenja ako su neophodni za inspekcijski nadzor, a nije mogao da ih pribavi po službenoj dužnosti, i da ih kopira, u skladu sa zakonom;

2) izvrši uvid u ličnu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom koja je podobna da se identifikuju ovlašćena lica u nadziranom subjektu, druga zaposlena ili radno angažovana lica, fizička lica koja su nadzirani subjekti, svedoci, službena lica i zainteresovana lica, kao i fizička lica zatečena na mestu nadzora;

3) uzima pisane i usmene izjave nadziranih subjekata - fizičkih lica i zastupnika, odnosno ovlašćenih lica u nadziranom subjektu - pravnom licu i drugih zaposlenih ili radno angažovanih lica, svedoka, službenih lica i zainteresovanih lica, i da ih poziva da daju izjave o pitanjima od značaja za inspekcijski nadzor;

4) naloži da mu se u određenom roku stave na uvid poslovne knjige, opšti i pojedinačni akti, evidencije, ugovori i druga dokumentacija nadziranog subjekta od značaja za inspekcijski nadzor, a u obliku u kojem ih nadzirani subjekat poseduje i čuva;

5) vrši uviđaj, odnosno pregleda i proverava lokaciju, zemljište, objekte, poslovni i drugi nestambeni prostor, postrojenja, uređaje, opremu, pribor, vozila i druga namenska prevozna sredstva, druga sredstva rada, proizvode, predmete koji se stavljaju u promet, robu u prometu i druge predmete kojima obavlja delatnost ili vrši aktivnost, kao i druge predmete od značaja za inspekcijski nadzor;

6) uzme potrebne uzorke radi njihovog ispitivanja i utvrđivanja činjeničnog stanja, u skladu sa posebnim zakonom i propisima donetim na osnovu zakona;

7) fotografiše i snimi prostor u kome se vrši inspekcijski nadzor i druge stvari koje su predmet nadzora;

7a) obezbedi dokaze;

8) preduzme druge radnje radi utvrđivanja činjeničnog stanja prema ovom i posebnom zakonu.

Ako nadzirani subjekat obavlja delatnost preko organizacionih jedinica u svom sastavu koje se nalaze na različitim adresama, inspekcijski nadzor u pogledu zajedničkih elemenata poslovanja ili postupanja i unutrašnjih pravila, opštih akata i procesa nadziranog subjekta vrši inspekcija nadležna prema mestu sedišta tog nadziranog subjekta.

U vršenju inspekcijskog nadzora prema organizacionoj jedinici nadziranog subjekta iz stava 2. ovog člana, inspekcija nadležna za inspekcijski nadzor nad poslovanjem organizacione jedinice dužna je da pribavi podatke i informacije o zajedničkim elementima poslovanja ili postupanja, unutrašnjim pravilima, opštim aktima i procesima ovog subjekta od inspekcije nadležne prema mestu sedišta tog nadziranog subjekta.

U slučaju neujednačenog postupanja inspekcije ili više inspekcija u vršenju inspekcijskog nadzora prema organizacionim jedinicama nadziranog subjekta iz stava 2. ovog člana, ovaj subjekat, odnosno inspekcija može da zatraži akt o primeni propisa od nadležnog organa ili organizacije.

Inspektor se stara o tome da vršenjem svojih ovlašćenja ne ometa redovan proces rada, odnosno obavljanja delatnosti i vršenja aktivnosti nadziranog subjekta.

Istovetnost kopija i originala dokumentacije nadziranog subjekta potvrđuje nadzirani subjekat svojim pečatom i potpisom.

Ministar nadležan za odgovarajuću oblast inspekcijskog nadzora, odnosno imalac javnih ovlašćenja koji vrši inspekcijski nadzor u određenoj oblasti, ovlašćen je da bliže uredi uslove i način uzimanja i ispitivanja uzoraka.

Prikrivena kupovina

Član 21a

U slučaju osnovane sumnje da lice obavlja delatnost kao neregistrovani subjekat, ili da ne izdaje račun, može se koristiti, radi dokazivanja, prikrivena kupovina, u skladu sa posebnim zakonom, ako se na drugi način ne mogu obezbediti potrebni dokazi ili bi to bilo značajno otežano.

Prikrivena kupovina obavlja se bez prethodnog obaveštavanja i predočavanja nadziranom subjektu službene legitimacije i naloga za inspekcijski nadzor, koji sadrži i navođenje metoda prikrivene kupovine i obrazloženje osnovane sumnje, sa navođenjem poznatih i verovatnih činjenica koje potkrepljuju osnovanu sumnju u konkretnom slučaju, kao i obrazloženje zašto se korišćenjem drugih dokaznih radnji ne mogu izvesti, prikupiti ili obezbediti potrebni dokazi ili bi to bilo značajno otežano.

U sklopu prikrivene kupovine, inspektor je ovlašćen da putem neposrednog opažanja prikuplja dokaze i podatke korisne za utvrđivanje činjeničnog stanja i vrši druga ovlašćenja radi utvrđivanja činjenica iz stava 1. ovog člana. Po obavljenoj kupovini, inspektor predočava nadziranom subjektu službenu legitimaciju i nalog za inspekcijski nadzor.

Uviđaj u stambenom prostoru

Član 22

Radi utvrđivanja činjenica inspekcija mora da pribavi pisanu odluku nadležnog suda ako namerava da izvrši uviđaj u stambenom prostoru ili drugom prostoru sa takvom namenom (u daljem tekstu: stambeni prostor), osim kada se uviđaj vrši na zahtev ili uz izričit pisani pristanak vlasnika ili korisnika, odnosno držaoca stambenog prostora, koji se može dati i na licu mesta. Pristanak može biti i usmeni, kada je neophodno da se preduzmu hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti po život ili zdravlje ljudi, imovinu veće vrednosti, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet, što se posebno obrazlaže u zapisniku.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, kada je neophodno da se preduzmu hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti po život ili zdravlje ljudi, imovinu veće vrednosti, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet, ukoliko postoji izvor štete koji potiče iz stambenog prostora, a vlasnik ili korisnik, odnosno držalac stambenog prostora je nepoznat, nedostupan, duže odsutan ili je preminuo, a zaostavština nije raspodeljena, inspekcija bez odlaganja o tome obaveštava druge organe i organizacije radi hitnog preuzimanja radnji i mera iz njihovog delokruga i predlaže sudu da izda naredbu za vršenje uviđaja u stambenom prostoru, obrazlažući u predlogu i posebno u zapisniku razloge za takvo postupanje.

Inspekcija podnosi pisani predlog za donošenje rešenja o dozvoli za vršenje uviđaja u stambenom prostoru osnovnom sudu.

Predlog iz stava 3. ovog člana obavezno sadrži: označenje i opis stambenog prostora; označenje inspekcije koja bi vršila uviđaj; svrhu vršenja uviđaja; uslove pod kojima treba izvršiti uviđaj, uključujući pomoć policije; činjenice koje treba da se dokažu vršenjem uviđaja; radnje koje treba da se izvedu tokom uviđaja; razloge zbog kojih se smatra da treba izvršiti uviđaj; očekivano trajanje uviđaja. Predlogom može da se traži i dozvola za vršenje pretresanja stambenog prostora i stvari u njemu.

Sud može da zatraži od inspekcije koja je podnela predlog dodatna objašnjenja i dokaze, kako bi utvrdio osnovanost i potpunost predloga.

Postupak za donošenje rešenja je hitan. Sud o potpunom predlogu odlučuje bez odlaganja, a najkasnije u roku od 48 časova od podnošenja potpunog predloga.

Sud o predlogu za donošenje rešenja odlučuje u vanparničnom postupku, postupajući po pravilima parničnog postupka za obezbeđenje dokaza.

Sud dozvoljava uviđaj u stambenom prostoru kada postoje osnovi sumnje: da se u njemu vrše nedozvoljene delatnosti ili aktivnosti ili da se one vrše suprotno propisima; da se u njemu čuvaju predmeti, životinje ili druge stvari suprotno propisima; da neregistrovani subjekat obavlja delatnost u stambenom prostoru; da će prilikom uviđaja biti otkrivene druge nezakonitosti koje zahtevaju da se preduzmu hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti po život ili zdravlje ljudi, imovinu veće vrednosti, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet.

Sud dozvoljava pretresanje stambenog prostora i stvari u njemu kada postoji osnovana sumnja da će se pretresom naći predmet ili tragovi koji mogu biti značajni za postupak.

Rešenje o dozvoli za vršenje uviđaja sadrži: naziv suda koji je dozvolio uviđaj; označenje i opis stambenog prostora u kome se vrši uviđaj; označenje inspekcije kojoj je dozvoljeno da izvrši uviđaj; svrhu uviđaja; uslove pod kojima će uviđaj biti izvršen, uključujući pomoć policije; činjenice koje treba da se dokažu vršenjem uviđaja; radnje koje treba da se izvedu tokom uviđaja; razloge zbog kojih se smatra da treba izvršiti uviđaj; očekivano trajanje uviđaja; dozvolu za pretresanje stambenog prostora i stvari u njemu - kada je to dozvoljeno; druge podatke od značaja za vršenje uviđaja.

U predlogu iz stava 3. ovog člana, kada nije moguće pribaviti odgovarajuće podatke o prostoru, dovoljan je faktički opis stambenog ili pratećeg prostora. Jednim predlogom i jednim rešenjem moguće je obuhvatiti više ovakvih prostora, odnosno objekata.

Inspekcija je ovlašćena da započne uviđaj u stambenom prostoru najkasnije u roku od deset dana od dana dostavljanja rešenja inspekciji, a u složenijim stvarima, odnosno kada je potrebna pomoć policije - u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja inspekciji.

Uviđaj u stambenom prostoru vrši se u prisustvu dva punoletna lica kao svedoka i ograničava na deo kojim se ostvaruje svrha nadzora. Vlasnik ili korisnik, odnosno držalac stambenog prostora ima pravo da sam ili preko svog punomoćnika, nekog od punoletnih članova svog domaćinstva ili drugog lica koje odredi, prisustvuje vršenju uviđaja u stambenom prostoru. Službeno lice koje ne učestvuje u postupku može biti svedok uviđaja.

Izuzetno, uviđaj može započeti i u odsustvu lica iz stava 14. ovog člana kada je to neophodno radi otklanjanja neposredne i ozbiljne opasnosti za ljude, životinje ili imovinu ili ako se očigledno priprema ili je otpočelo uništavanje dokaza ili predmeta važnih za postupak inspekcijskog nadzora, odnosno postupak koji se vodi pred sudom ili drugim organom, ili je držalac stambenog prostora nepoznat ili nedostupan, što se posebno obrazlaže u zapisniku.

Dužnosti trećih lica

Član 23

Treća lica dužna su da inspektoru dozvole pristup poslovnom i drugom nestambenom prostoru, zemljištu ili objektu čiji su vlasnici ili korisnici, odnosno držaoci kada je verovatno da nadzirani subjekat u ili na njemu obavlja delatnost ili vrši aktivnost ili da se tu nalaze predmeti od značaja za inspekcijski nadzor, kao i prelazak preko zemljišta ili prostora u tu svrhu. Ako treća lica ne omoguće inspekcijski nadzor, inspektor ima prema njima ovlašćenja kao prema nadziranom subjektu.

Treća lica koja raspolažu dokazima i drugim podacima potrebnim za inspekcijski nadzor dužna su da ih pruže inspektoru i omoguće mu saslušanje svedoka, u roku od tri dana od zahteva inspektora.

Privremeno oduzimanje predmeta radi obezbeđenja dokaza

Član 24

Inspektor u postupku inspekcijskog nadzora privremeno oduzima dokumentaciju, robu i druge predmete, odnosno njihov odgovarajući deo, ako je posebnim zakonom propisano njihovo oduzimanje radi obezbeđenja dokaza u postupku koji se vodi za krivično delo, privredni prestup ili prekršaj, odnosno u drugom odgovarajućem pravnom postupku, na način, pod uslovima i u roku propisanim tim zakonom. Inspektor sa oduzetim predmetima postupa u skladu sa posebnim zakonom.

Kada posebnim zakonom nije propisano privremeno oduzimanje predmeta, inspektor je ovlašćen da ih privremeno oduzme u postupku inspekcijskog nadzora radi obezbeđenja dokaza u ovom postupku kada postoji opravdana bojazan da se neki dokaz neće moći docnije izvesti ili da će njegovo izvođenje biti otežano, pod uslovom da je priroda predmeta takva da je za izvođenje dokaza neophodno njegovo oduzimanje. O obezbeđenju dokaza po službenoj dužnosti donosi se zaključak.

Inspektor izdaje nadziranom subjektu potvrdu o predmetu oduzetom u postupku inspekcijskog nadzora, koja sadrži podatke o nadziranom subjektu, vremenu i mestu oduzimanja predmeta, pravnom osnovu i razlozima oduzimanja predmeta, predmete tačno naznačene po vrsti, količini i drugim svojstvima bitnim za identifikaciju i razlikovanje od drugih predmeta, ime i prezime i potpis inspektora. Ovakva potvrda izdaje se i kada se izriče posebna mera zaplene, u skladu sa članom 28. ovog zakona i posebnim zakonom.

Inspekcija obezbeđuje čuvanje privremeno oduzetih predmeta. Kada zbog svojstava privremeno oduzetih predmeta čuvanje u prostorijama inspekcije nije moguće ili inspekcija ne raspolaže prostorijama za čuvanje predmeta ili je čuvanje predmeta povezano sa nesrazmerno visokim troškovima ili drugim značajnim teškoćama, privremeno oduzeti predmeti mogu se ostaviti na čuvanje licu od koga se privremeno oduzimaju do isteka roka određenog u rešenju inspektora, odnosno zakonskog roka, sa zabranom upotrebe, stavljanja u promet i drugog vida raspolaganja. Predmete koji su ostavljeni na čuvanje inspekcija pečati, uz upozorenje da skidanje i povreda službenog pečata predstavlja krivično delo.

Inspekcija ne sme da raspolaže privremeno oduzetim predmetima, osim ako ovim ili drugim zakonom drukčije nije propisano. O obezbeđenju dokaza po službenoj dužnosti donosi se zaključak.

Ako su oduzeti predmeti podložni kvarenju, životinje uginuću ili ako su troškovi čuvanja predmeta znatni, inspektor će odrediti da se oni prodaju, ako ovi predmeti ispunjavaju propisane uslove za stavljanje u promet, i o tome obaveštava organ, odnosno organizaciju nadležnu za vođenje odgovarajućeg postupka. Inspektor sačinjava video ili fotografski zapis ovih predmeta.

Novac dobijen prodajom deponuje se do odluke nadležnog organa.

Predmeti iz stava 6. ovog člana koji se ne mogu prodati, odnosno staviti u promet ili koristiti zbog zdravstvenih, veterinarskih, fitosanitarnih, sigurnosnih ili drugih razloga propisanih zakonom uništavaju se pod nadzorom, u skladu sa propisima.

Troškove uništenja snosi vlasnik predmeta, a ako je on nepoznat ili nedostupan, troškove uništenja snosi inspekcija. Inspekcija ima pravo na naknadu ovih troškova od vlasnika predmeta, pošto se on utvrdi, odnosno postane dostupan.

Mere upravljene prema nadziranom subjektu i njihova srazmernost

Član 25

Nadziranom subjektu inspektor može izreći upravnu meru, i to preventivnu meru, meru za otklanjanje nezakonitosti, posebnu meru naredbe, zabrane ili zaplene ili meru za zaštitu prava trećih lica.

Inspektor izriče one mere koje su srazmerne procenjenom riziku i otkrivenim, odnosno verovatnim nezakonitostima i štetnim posledicama, tako da se rizikom delotvorno upravlja, i kojima se najpovoljnije po nadziranog subjekta postižu cilj i svrha zakona i drugog propisa.

Inspektor se obavezno stara o tome da mere iz stava 2. ovog člana budu srazmerne ekonomskoj snazi nadziranog subjekta, da se njihove štetne posledice svedu na najmanju meru i nastavi održivo poslovanje i razvoj nadziranog subjekta.

Preventivne mere

Član 26

Inspektor u zapisniku određuje odgovarajuće preventivne mere, ako je to potrebno da bi se sprečio nastanak nezakonitosti i štetnih posledica. Ako nadzirani subjekat ne postupi po preventivnim merama određenim u zapisniku, inspektor izriče te mere rešenjem.

Preventivne mere jesu:

- 1) upozoravanje nadziranog subjekta o njegovim obavezama iz zakona i drugih propisa, kao i o propisanim radnjama i merama upravljenim prema nadziranom subjektu i sankcijama za postupanja suprotna tim obavezama;
- 2) ukazivanje nadziranom subjektu na mogućnost nastupanja štetnih posledica njegovog poslovanja ili postupanja;
- 3) nalaganje nadziranom subjektu preduzimanja ili uzdržavanja od određenih radnji radi otklanjanja uzroka verovatnih štetnih posledica, kao i odgovarajućih mera predostrožnosti u cilju sprečavanja nastanka mogućih štetnih posledica;
- 4) druge mere kojima se postiže preventivna uloga inspeksijskog nadzora.

Preventivne mere mogu se izreći i nepoznatom subjektu inspeksijskog nadzora.

Neregistrovanom subjektu se ne može izreći preventivna mera.

Mere za otklanjanje nezakonitosti

Član 27

Ako otkrije nezakonitost u poslovanju ili postupanju nadziranog subjekta, inspektor mu ukazuje na nezakonitost i opominje ga zbog toga, u skladu sa ovlašćenjima propisanim u posebnom zakonu nalaže ili predlaže mere i ostavlja primeren rok za otklanjanje nezakonitosti i štetnih posledica i ispunjavanje propisanih obaveza, i to unosi u zapisnik o inspeksijskom nadzoru.

Nadzirani subjekat dužan je da pisano obavesti inspektora o tome da li je u ostavljenom roku preduzeo mere koje su mu naložene, odnosno predložene, otklonio nezakonitost i štetne posledice i ispunio propisane obaveze, i ako jeste - inspektor okončava postupak u skladu sa članom 37. stav 2. ovog zakona.

Radi utvrđivanja da li su blagovremeno preduzete naložene, odnosno predložene mere, nezakonitost i štetne posledice otklonjene i propisane obaveze ispunjene, inspektor je ovlašćen da od nadziranog subjekta traži da uz obaveštenje iz stava 2. ovog člana priloži dokumentaciju, odnosno drugi materijal (fotografije i dr) iz koga je vidljivo da su utvrđena nezakonitost i njene štetne posledice otklonjene, a propisane obaveze ispunjene.

Ako nadzirani subjekat u ostavljenom roku ne preduzme mere koje su mu naložene, odnosno predložene, ne otkloni nezakonitost i štetne posledice i ne ispunji propisane obaveze, inspektor donosi rešenje kojim izriče mere za otklanjanje nezakonitosti i štetnih posledica i ispunjavanje propisanih obaveza.

Inspektor može bez odlaganja doneti rešenje kojim izriče mere za otklanjanje nezakonitosti, bez prethodnog ukazivanja na nezakonitost i ostavljanja roka za otklanjanje nezakonitosti i štetnih posledica i ispunjavanje propisanih obaveza, ako to nalaže neophodnost preduzimanja hitnih mera radi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po život ili zdravlje ljudi, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet.

Inspektor može istovremeno izreći više mera za otklanjanje nezakonitosti.

Posebne mere naredbe, zabrane i zaplene

Član 28

Ako nadzirani subjekat ne otkloni nezakonitost u ostavljenom roku, inspektor je ovlašćen da donese rešenje i izrekne meru kojom, do otklanjanja nezakonitosti, nadziranom subjektu zabranjuje obavljanje delatnosti ili vršenje aktivnosti ili zaplenjuje dokumentaciju, robu i druge predmete koji su nadziranom subjektu poslužili za povredu propisa ili su time nastali.

Inspektor je ovlašćen da, bez ostavljanja roka za otklanjanje nezakonitosti, izrekne meru zabrane obavljanja delatnosti ili vršenja aktivnosti ili zaplene predmeta ili dokumentacije ako je neophodno da se, saglasno delokrugu inspekcije, preduzmu hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po život ili zdravlje ljudi, imovinu veće vrednosti, prava i interese zaposlenih i radno angažovanih lica, privredu, životnu sredinu, biljni ili životinjski svet, javne prihode veće vrednosti, nesmetan rad organa i organizacija, komunalni red ili bezbednost.

Inspektor koji zabrani obavljanje delatnosti ili vršenje aktivnosti ima pravo da naredi da se nadziranom subjektu zapečate poslovne i proizvodne prostorije, objekti i drugi prostor u kome obavlja delatnost ili vrši aktivnost ili koji tome služi, postrojenja, uređaji, oprema, pribor, sredstva rada i drugi predmeti kojima obavlja delatnost ili vrši aktivnost.

Inspektor može izreći i drugu posebnu meru naredbe, zabrane ili zaplene (npr. mera povlačenja ili opozivanja proizvoda, mere ograničenja, mera uništavanja predmeta, mera uklanjanja objekta i dr), kad je to određeno posebnim zakonom.

Mere za zaštitu prava trećih lica

Član 29

Ako je nadzirani subjekat, povređujući zakon ili drugi propis, omeo ostvarivanje, odnosno povredio prava ili pravne interese trećih lica, inspektor mora da treća lica, na njihov zahtev, upozna sa svojim nalazom, merama koje je izrekao i drugim podacima bitnim za ostvarivanje njihovih prava.

Ako je to potrebno radi zaštite prava ili pravnih interesa trećih lica, inspektor može da donese rešenje kojim objavljuje svoje rešenje ili njegov sažetak na određeno vreme na vidljivom mestu u poslovnim prostorijama nadziranog subjekta ili na njihovom ulazu, u javnim glasilima, na svojoj internet stranici ili na drugi način, o trošku nadziranog subjekta, vodeći računa o pravnoj zaštiti trećih lica, ekonomičnosti i javnosti obaveštavanja.

Postupanje inspekcije u pogledu delatnosti ili aktivnosti nadziranog subjekta koja je u delokrugu druge inspekcije

Član 30

Ako inspektor nađe da je nadzirani subjekat povredio zakon ili drugi propis čiju primenu nadzire druga inspekcija, dužan je da, prema svom znanju i iskustvu, o stanju koje je zatekao sastavi zapisnik, kojeg bez odlaganja prosleđuje inspekciji u čijem delokrugu je delatnost koju obavlja ili aktivnost koju vrši nadzirani subjekat, kao i drugom nadležnom organu i Koordinacionoj komisiji, radi preduzimanja radnji i mera iz delokruga te inspekcije, odnosno vršenja zajedničkog inspeksijskog nadzora ili saradnje u obavljanju poslova.

Inspektor koji zatekne neregistrovanog subjekta kako se bavi delatnošću ili vrši aktivnost iz delokruga druge inspekcije, o zatečenom stanju, bez odlaganja, obaveštava poresku inspekciju i inspekciju u čijem delokrugu je delatnost koju obavlja ili aktivnost koju vrši neregistrovani subjekat, kao i druge nadležne organe.

Inspektor koji uoči da je u pogledu obavljanja delatnosti ili vršenja aktivnosti nadziranog subjekta koja je u delokrugu druge inspekcije neophodno preduzeti hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti po život ili zdravlje ljudi, imovinu veće vrednosti, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet, o zatečenom stanju, bez odlaganja, obaveštava inspekciju u čijem delokrugu je delatnost koju obavlja ili aktivnost koju vrši nadzirani subjekat i sektor koji obavlja poslove koji se odnose na vanredne situacije u okviru ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, koji preduzimaju odgovarajuće radnje i mere za sprečavanje nastanka štetne posledice.

Neposredno po obaveštavanju iz st. 2. i 3. ovog člana, inspektor sačinjava službenu belešku o zatečenom stanju i učinjenim obaveštenjima.

Akt o primeni propisa

Član 31

Akt o primeni propisa izdaje i na internet stranici objavljuje inspekcija, odnosno nadležni organ ili organizacija ili organizaciona jedinica, po sopstvenoj inicijativi ili na zahtev fizičkog ili pravnog lica, u roku za davanje mišljenja utvrđenim zakonom kojim se uređuje državna uprava.

Nadziranom subjektu koji je postupio prema aktu o primeni propisa ne može, u pogledu predmeta akta o primeni propisa, biti izrečena mera upravljena prema nadziranom subjektu.

Izuzetno, i u tom slučaju, može biti izrečena mera upravljena prema nadziranom subjektu:

- 1) ako je, posle izdavanja akta o primeni propisa, promenjen propis tako da se drukčije uređuje predmet akta o primeni propisa, a na internet stranici je objavljeno obaveštenje o promeni propisa;
- 2) ako je akt o primeni propisa bio netačan, a inspekcija ili drugi nadležni organ ili organizacija koja je izdala akt o primeni propisa obavesti ovo lice o tome, pri čemu je od obaveštenja do početka postupka inspeksijskog nadzora bilo dovoljno vremena da ovo lice otkloni nezakonitost koja je nastala usled netačnog akta o primeni propisa;
- 3) ako je izricanje mera neophodno radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti po život ili zdravlje ljudi, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet, s tim da u tom slučaju lice ima pravo na naknadu pretrpljene štete;
- 4) ako inspekcija utvrdi da je nadzirani subjekat - neregistrovani subjekat.

Ako su akt o primeni propisa sačinili drugi organ ili organizacija ili organizaciona jedinica, koji su, saglasno drugom propisu, nadležni za davanje stručnih objašnjenja o primeni određenog propisa, a inspektor utvrdi ili smatra da je akt o primeni propisa netačan, o tome obaveštava nadležni organ, organizaciju ili organizacionu jedinicu koja je sačinila taj akt.

U postupku koji se vodi pred sudom ili drugim organom za delo kažnjivo zakonom ili drugim propisom protiv lica koje je postupilo prema aktu o primeni propisa, smatra se da je ovo lice propust učinilo u pravnoj zabludi, osim kada su ispunjeni uslovi iz stava 3. tač. 1), 2) i 4) ovog člana.

Teret dokazivanja da lice iz stava 5. ovog člana nije bilo u pravnoj zabludi snosi suprotna stranka.

Inspekcijski nadzor kod nepoznatog subjekta i u slučaju nepoznatog ovlašćenog lica nadziranog subjekta

Član 32

Inspektor koji ne može da utvrdi ko je nadzirani subjekat ili ovlašćeno lice nadziranog subjekta ostavlja na mestu nadzora poziv tom subjektu, odnosno licu da određenog dana i časa prisustvuje inspekcijskom nadzoru.

Kasnije oštećenje, uništenje ili uklanjanje poziva ne utiče na valjanost dostavljanja.

Ako se nepoznati subjekat, odnosno ovlašćeno lice ne odazove ovom pozivu, inspekcijski nadzor se vrši u prisustvu službenog ili drugog lica koje se zatekne na mestu vršenja inspekcijskog nadzora.

Inspektor je dužan da istakne rešenje kojim je izrekao mere za otklanjanje nezakonitosti na vidnom mestu na objektu ili predmetu koji je bio predmet inspekcijskog nadzora, čime se smatra da je izvršena uredna dostava, što se konstatuje u zapisniku o inspekcijskom nadzoru.

Poseban postupak prema neregistrovanom subjektu

Član 33

Neregistrovani subjekat je nadzirani subjekat i nad njim se vrši inspekcijski nadzor i prema njemu se primenjuju odredbe ovog zakona.

U inspekcijskom nadzoru nad subjektom upisanim u osnovni registar, koji obavlja određenu delatnost ili vrši određenu aktivnost, a nije upisan u odgovarajući posebni registar ili evidenciju koju vodi drugi nadležni organ ili organizacija ili to čini bez saglasnosti nadležnog organa ili organizacije (dozvola, odobrenje, rešenje, mišljenje, uverenje, licenca, sertifikat, akreditacija, potvrda, ovlašćenje, akt o saglasnosti, akt o uslovima i dr) ili bez prijave nadležnom organu ili organizaciji, kada je ovaj upis, saglasnost ili prijava propisana kao uslov za obavljanje te delatnosti ili vršenje te aktivnosti, inspekcija prema tom subjektu ima i vrši sva ovlašćenja i dužnosti koje ima i vrši prema neregistrovanom subjektu i na njega se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na neregistrovanog subjekta.

U inspekcijskom nadzoru nad nadziranim subjektom kod koga se zatekne lice koje bez ugovora o radu ili drugog valjanog pravnog osnova radi kod tog subjekta, inspekcija prema tom nadziranom subjektu ima i vrši ovlašćenja i dužnosti koje su propisane posebnim zakonom i na ovog nadziranog subjekta se primenjuju odredbe stava 4. ovog člana.

Inspekcijski nadzor nad neregistrovanim subjektom vrši se prema planu inspekcijskog nadzora, ali i kad nije predviđen planom inspekcijskog nadzora, bez obaveštenja o predstojećem inspekcijskom nadzoru, bez izdavanja naloga za inspekcijski nadzor i u granicama predmeta koje inspektor utvrđuje tokom trajanja inspekcijskog nadzora.

Rešenje o merama za otklanjanje nezakonitosti, zabrane obavljanja delatnosti ili vršenja aktivnosti i zaplene robe, dokumentacije i drugih predmeta koji su neregistrovanom subjektu poslužili za nezakonito obavljanje delatnosti ili vršenje aktivnosti ili su time nastali donosi se odmah pošto inspektor otkrije neregistrovanog subjekta.

Rešenje se odmah dostavlja neregistrovanom subjektu i njime mu se: nalaže da bez odlaganja pokrene postupak za upis u osnovni registar, odnosno u odgovarajući posebni registar ili evidenciju koju vodi nadležni organ ili organizacija ili pribavljanja saglasnosti nadležnog organa ili organizacije ili prijave nadležnom organu ili organizaciji; zabranjuje da obavlja delatnost ili vrši aktivnost do ispunjenja za to propisanih uslova; zaplenjuje roba, dokumentacija i drugi predmeti koji su mu poslužili za nezakonito obavljanje delatnosti ili vršenje aktivnosti ili su time nastali; nalaže da otkloni druge otkrivene nezakonitosti.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Sa robom, dokumentacijom i drugim predmetima koje zapleni, inspekcija postupa na način uređen posebnim zakonom.

Šta se ne smatra obavljanjem delatnosti ili vršenjem aktivnosti neregistrovanog subjekta

Član 34

Ne smatra se obavljanjem delatnosti ili vršenjem aktivnosti neregistrovanog subjekta, kada je za obavljanje delatnosti ili vršenje aktivnosti zakonom isključena, odnosno nije predviđena obaveza upisa u osnovni registar, odnosno obaveza upisa u odgovarajući posebni registar ili evidenciju koju vodi nadležni organ ili organizacija ili nije predviđena saglasnost nadležnog organa ili organizacije ili prijava nadležnom organu ili organizaciji.

Ne smatra se obavljanjem delatnosti ili vršenjem aktivnosti neregistrovanog subjekta lični rad za sopstvene potrebe, rad člana porodičnog domaćinstva preduzetnika kod tog preduzetnika bez zasnivanja radnog odnosa u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju privredna društva, kao ni druga porodična, prijateljska ili susedska pomoć u radu, uslugama ili aktivnostima koja se pruža fizičkom licu koji nije neregistrovani subjekat niti subjekat iz člana 33. stav 2. ovog zakona, bez novčane naknade, odnosno druge materijalne koristi, u obimu koji je uobičajen za takvu

vrstu pomoći i u tim odnosima i neredovno, a okolnosti konkretnog slučaja upućuju na osnovan zaključak da nije u pitanju rad kod nadziranog subjekta bez ugovora o radu ili drugog valjanog pravnog osnova.

Ne smatra se obavljanjem delatnosti ili vršenjem aktivnosti neregistrovanog subjekta ni nužni rad za sprečavanje nesreće ili otklanjanje posledica prirodnih ili drugih nesreća, volonterski rad fizičkog lica u skladu sa zakonom kojim se uređuje volontiranje, amatersko kulturno i umetničko stvaralaštvo u skladu sa zakonom, izvršavanje sudskih i drugih odluka nadležnih organa i organizacija, obavljanje poslova i aktivnosti članova u političkim strankama, sindikatima, udruženjima i drugim nevladinim nedobitnim organizacijama, koji su vezani za ostvarivanje ciljeva i zadataka tih organizacija, u skladu sa zakonima kojima se uređuju te organizacije i statutom, i rad u javnom interesu po osnovu izrečene kazne.

Zapisnik o inspekcijskom nadzoru

Član 35

Inspektor sačinjava zapisnik o inspekcijskom nadzoru.

U zapisnik se unose: podaci iz naloga za inspekcijski nadzor ako je izdat; vreme i mesto inspekcijskog nadzora, a naročito navođenje osnova i obrazloženje razloga koji su usloveli da se inspekcijski nadzor vrši van radnog vremena nadziranog subjekta u smislu člana 19. stav 2. ovog zakona; opis preduzetih radnji i popis preuzetih dokumenata; podaci o broju uzetih uzoraka i predlozima koje u vezi sa uzimanjem uzoraka daje ovlašćeno lice nadziranog subjekta; izjave koje su date; opis drugih izvedenih dokaza; zahtevi za izuzeće koji su podneti; utvrđeno činjenično stanje; konstatacija zakonitog poslovanja i postupanja nadziranog subjekta; opis otkrivenih nezakonitosti, sa navođenjem dokaza na osnovu kojeg je određena činjenica utvrđena i pravnog osnova za utvrđivanje nezakonitosti; mere koje se izriču sa navođenjem pravnog osnova na kome su zasnovane i rokom za postupanje po njima; odgovarajuća obrazloženja; obaveza nadziranog subjekta da obaveštava inspektora o postupanju po merama i rok za to obaveštavanje; podaci o podnetim krivičnim prijavama, prijavama za privredni prestup i zahtevima za pokretanje prekršajnog postupka, ako su podnete, odnosno izdatim prekršajnim naložima, ako su izdati, odnosno, u skladu sa članom 42. stav 3. ovog zakona, nepodnošenje zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno neizdavanje prekršajnog naloga; podaci o drugim merama i radnjama na koje je inspektor ovlašćen, ako su preduzete; rok za davanje primedaba na zapisnik; navođenje da je zapisnik sa ili bez primedaba pročitao licu koje prisustvuje nadzoru; drugi podaci i navodi od značaja za inspekcijski nadzor.

Kontrolna lista i analiza odgovarajuće stručne institucije, odnosno akreditovanog tela čine sastavni deo zapisnika.

Ovlašćeno lice nadziranog subjekta može da odbije da primi zapisnik, što inspektor konstatuje u pisanom obliku i u zapisniku navodi razloge zbog kojih je prijem zapisnika odbijen.

Zapisnik se dostavlja nadziranom subjektu u roku od osam dana od završetka inspekcijskog nadzora.

Opšti obrazac zapisnika o inspekcijskom nadzoru propisuje ministar nadležan za poslove državne uprave.

Opšti obrazac zapisnika o inspekcijskom nadzoru za inspekcijski nadzor iz izvorne nadležnosti autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave propisuje nadležni organ autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave.

Primedbe na zapisnik

Član 36

Nadzirani subjekat ima pravo da u pisanom obliku stavi primedbe na zapisnik o inspekcijskom nadzoru, u roku od pet radnih dana od njegovog prijema.

Inspektor ocenjuje primedbe, sve zajedno i svaku zasebno, i u međusobnoj vezi.

Inspektor može posle toga da izvrši dopunski inspekcijski nadzor, da bi utvrdio činjenice na koje se primedbe odnose.

Ako su u primedbama na zapisnik iznete nove činjenice i novi dokazi, zbog kojih treba izmeniti činjenično stanje koje je utvrđeno u zapisniku ili drukčije pravne i druge ocene, inspektor o tome sastavlja dopunu zapisnika, na koju se ne može staviti primedba.

Postupajući po primedbama na zapisnik, inspektor može da izmeni predloženu ili naloženu, odnosno izrečenu meru ili da odustane od nje.

Rešenje

Član 37

Rešenjem inspektor odlučuje o merama upravljenim prema nadziranom subjektu.

Ako inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora ne utvrdi nezakonitosti, nepravilnosti ili nedostatke, on ne donosi rešenje ili zaključak i tada okončava postupak inspekcijskog nadzora dostavljanjem nadziranom subjektu zapisnika u kome se navodi da nisu utvrđene nezakonitosti, nepravilnosti ili nedostaci u njegovom poslovanju ili postupanju. Međutim, ako u vršenju vanrednog utvrđujućeg, odnosno potvrđujućeg inspekcijskog nadzora iz člana 6. stav 4.

ovog zakona inspektor ne utvrdi nezakonitosti, nepravilnosti ili nedostatke, on donosi rešenje o ispunjenosti propisanih uslova ili potvrđivanju zakonitosti i bezbednosti postupanja ili poslovanja.

Izuzetno, inspektor može mere naložiti izricanjem usmenog rešenja, kada oceni da se na taj način otklanja neposredna opasnost po život i zdravlje ljudi, imovinu veće vrednosti, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet.

U slučaju nalaganja mera i radnji usmenim rešenjem, inspektor je dužan da bez odlaganja sačini službeno belešku o naloženoj meri, kao i da u roku od tri dana od dana izricanja usmenog rešenja, donese pisano rešenje.

Ako inspekcija odstupa od rešenja koja je ranije donosila u istim ili sličnim stvarima, dužna je da u tom rešenju posebno obrazloži razloge za odstupanje.

Okončanje postupka bez donošenja rešenja

Član 38

Ako inspektor ne donese rešenje po isteku dana okončanja inspeksijskog nadzora određenog u nalogu za inspeksijski nadzor, odnosno po isteku zakonskog roka za donošenje rešenja - kada nalog u skladu sa zakonom nije izdat, odnosno kada je zakonom propisan rok za donošenje rešenja, nadzirani subjekat može zahtevati da inspektor okonča postupak.

Ako inspektor to ne učini u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva, smatra se da je postupak obustavljen i da, u pogledu predmeta naloga, odnosno predmeta nadzora, nisu pronađene nezakonitosti u poslovanju i postupanju nadziranog subjekta.

Kada je nadzirani subjekat podneo zahtev za vanredni utvrđujući ili potvrđujući inspeksijski nadzor, ako inspektor u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva iz stava 1. ovog člana ne okonča postupak, smatra se da je postupak obustavljen i da, u skladu sa članom 6. stav 5. ovog zakona, postoji ispunjenost propisanih uslova, odnosno da je potvrđena zakonitost i bezbednost postupanja ili poslovanja nadziranog subjekta.

Žalba

Član 39

Protiv rešenja inspektora može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostave pisanog rešenja.

Žalba odlaže izvršenje rešenja.

Izuzetno od odredaba stava 3. ovog člana, žalba ne odlaže izvršenje rešenja kada je, saglasno delokrugu inspekcije, neophodno preduzimanje hitnih mera radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti po život ili zdravlje ljudi, imovinu, prava i interese zaposlenih i radno angažovanih lica, privredu, životnu sredinu, biljni ili životinjski svet, javne prihode, nesmetan rad organa i organizacija, komunalni red ili bezbednost, što se posebno obrazlaže u rešenju.

U slučaju da je prvostepena odluka inspektora već jedanput bila poništena, drugostepeni organ ne može je opet poništiti i uputiti predmet inspekciji na ponovni postupak, nego će sam rešiti ovu upravnu stvar.

Upravni spor

Član 40

Odluka drugostepenog organa po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor, u skladu sa zakonom kojim se uređuju upravni sporovi.

Izvršenje rešenja

Član 41

Nadzirani subjekat dužan je da, u roku od osam dana od dana isteka roka za preduzimanje mera izrečenih rešenjem inspektora, obavesti inspekciju o izvršenju izrečenih mera, osim kada je rešenjem kojim su naložene hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti po život ili zdravlje ljudi, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet određen kraći rok.

Inspektor prati izvršenje rešenja koje je doneo i vrši kancelarijski ili terenski kontrolni inspeksijski nadzor da bi utvrdio da li su mere koje su izrečene rešenjem izvršene, podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka ako subjekat ne izvrši, odnosno ne obezbedi sprovođenje izvršenja izvršnog rešenja i o stanju izvršenja podnosi redovan mesečni izveštaj rukovodiocu inspekcije. Na zahtev rukovodioca inspekcije, inspektor podnosi posebne izveštaje.

Inspekcija naročito i pojačano prati da li je neregistrovani subjekat bez odlaganja pokrenuo propisani postupak za upis u odgovarajući registar ili evidenciju, pribavljanja saglasnosti nadležnog organa ili organizacije ili prijave nadležnom organu ili organizaciji, i da li se pridržava zabrane obavljanja delatnosti ili vršenja aktivnosti do ispunjenja za to propisanih uslova, kao i da li je otklonio druge otkrivene nezakonitosti.

Više jedinica lokalne samouprave može zajednički sprovoditi upravno izvršenje. Svako službeno lice mesno je nadležno za celu teritoriju (područje) na kojoj se sprovodi zajedničko upravno izvršenje.

Inspektor može izreći novčanu kaznu u izvršenju rešenja posrednom prinudom, pored pravnog lica, i odgovornom licu u pravnom licu.

Novčane kazne izrečene u izvršenju rešenja posrednom prinudom izvršava javni izvršitelj, u skladu sa propisima kojima se uređuje izvršenje i obezbeđenje.

Ako su ispunjeni uslovi da se rešenje izvrši neposrednom prinudom, inspektor može izvršiti pečačenje objekata, prostorija, postrojenja, odnosno kompleksa, mašina, opreme ili prostora (u daljem tekstu: predmeti pečačenja), u skladu sa zakonom.

Inspektor koji vrši pečačenje mora biti opremljen priborom za pečačenje, i to službenim metalnim pečatom, crvenim pečatnim voskom (ili plombom sa žigom) i trakom za pečačenje.

Pečačenje se vrši isticanjem ili pribijanjem rešenja o izvršenju rešenja kojim je određena mera zabrane obavljanje delatnosti ili vršenja aktivnosti kada žalba ne odlaže izvršenje, na vidnom mestu, zatvaranjem predmeta pečačenja i utiskivanjem otiska pečata na crvenom tečnom pečatnom vosku tako da se zahvati traka za pečačenje i na taj način onemogućiti ulazak u prostor, odnosno upotreba predmeta pečačenja.

Pečačenje mora biti izvršeno tako da se predmeti pečačenja ne mogu otvoriti bez povrede pečata.

Inspektor obaveštava nadziranog subjekta da skidanje i povreda službenog pečata predstavlja krivično delo i sačinjava zapisnik o izvršenju rešenja.

U postupku izvršenja rešenja neposrednom prinudom, može se odrediti i drugi način prinudnog izvršenja kojim će se onemogućiti ulazak, odnosno upotreba predmeta pečačenja, kao i odgovarajuće označavanje objekata i drugih predmeta, u skladu sa zakonom.

Inspekcija prati poslovanje i postupanje nadziranog subjekta prema kome su izrečene i izvršene mere predviđene ovim zakonom, kako bi se obezbedilo da taj subjekat nastavi da posluje i postupa zakonito i bezbedno, a štetne posledice po zakonom zaštićena dobra, prava i interese sprečile već kada se utvrdi da postoje rani znaci verovatnoće njihovog nastanka.

Krivična prijava, prijava za privredni prestup, zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, prekršajni nalog i druge radnje i mere na koje je inspektor ovlašćen

Član 42

Ako kod nadziranog subjekta otkrije nezakonitost koja je kažnjiva prema zakonu ili drugom propisu, inspektor nadležnom pravosudnom organu podnosi krivičnu prijavu, prijavu za privredni prestup ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno izdaje prekršajni nalog.

Ako kod nadziranog subjekta otkrije nezakonitost, inspektor preduzima i druge radnje i mere na koje je zakonom ili drugim propisom ovlašćen (npr. iniciranje privremenog ili trajnog oduzimanja dozvole).

Izuzetno od stava 1. ovog člana, kada je nadzirani subjekat u ostavljenom roku postupio prema nalogu, odnosno predlogu inspektora za otklanjanje nezakonitosti iz člana 27. stav 1. ovog zakona, ako se smatra da ta nezakonitost predstavlja prekršaj u skladu sa zakonom i drugim propisom, inspektor protiv tog nadziranog subjekta neće podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno neće mu izdati prekršajni nalog kada najviši iznos zaprećene kazne za prekršaj ne prelazi 200.000 dinara i nije propisana zaštitna mera, pod uslovom da štetne posledice nisu nastupile, kao i kada su takve posledice nastupile, ali ih je nadzirani subjekat otklonio ili je štetu nadoknadio pre počinjanja postupka inspekcijiskog nadzora, u toku nadzora pre izricanja mera na zapisnik ili u roku iz člana 27. stav 1. ovog zakona. Ako nadzirani subjekat, pre pokretanja postupka inspekcijiskog nadzora, odnosno obaveštavanja o predstojećem inspekcijiskom nadzoru, samoinicijativno prijavi nezakonitost, a za nezakonitosti kod kojih je moguće otkloniti posledicu, pored samoprijave, i otkloni posledice povrede propisa, odnosno upotrebi sva sredstva koja su mu na raspolaganju da se te posledice otklone, protiv tog nadziranog subjekta neće se podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno neće se izdati prekršajni nalog, ako se smatra da ta nezakonitost predstavlja prekršaj u skladu sa zakonom i drugim propisom. Nepodnošenje zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno neizdavanje prekršajnog naloga inspektor unosi u zapisnik o inspekcijiskom nadzoru sa odgovarajućim obrazloženjem.

Određbe stava 3. ovog člana ne primenjuju se kada se radi o ponovljenom prekršaju nadziranog subjekta, bez obzira da li je prvi put podnet zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno izdat prekršajni nalog ili ne, niti na neregistrovanog subjekta.

Kako bi se obezbedilo da nadzirani subjekat iz stava 3. ovog člana nastavi da posluje i postupa zakonito i bezbedno, a štetne posledice po zakonom zaštićena dobra, prava i interese sprečile već kada se utvrdi da postoje rani znaci verovatnoće njihovog nastanka, inspekcija pojačano prati nastavak njegovog poslovanja i postupanja.

Pravosudni organ kome je inspekcija podnela zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, prijavu za privredni prestup ili krivičnu prijavu, po službenoj dužnosti obaveštava inspekciju o ishodu postupanja.

Ako u vršenju inspekcijiskog nadzora inspektor dođe do saznanja da opšti akt nadziranog subjekta nije u saglasnosti sa Ustavom, zakonom ili drugim propisom, inspektor ukazuje na to nadziranom subjektu i predlaže mu da utvrđene nesaglasnosti otkloni najduže u roku od 60 dana. Ako nadzirani subjekat ne postupi po ovom predlogu, inspektor pokreće inicijativu kod nadležnog organa za obustavljanje od izvršenja, odnosno za poništavanje ili ukidanje propisa ili drugog opšteg akta.

Inspektor je ovlašćen da, radi otklanjanja utvrđenih i sprečavanja nastanka budućih nezakonitosti i štetnih posledica, naloži ili predloži nadziranom subjektu da donese i inspekciji dostavi program usaglašenosti poslovanja sa propisima, politiku upravljanja rizicima poslovanja, akcioni plan ili drugi akt kojim se uređuje usaglašavanje sa propisima i upravljanje rizicima.

Kada inspektor utvrdi nesaglasnost podataka upisanih u registar ili službenu evidenciju sa stvarnim stanjem, o tome obaveštava organ ili organizaciju nadležnu za vođenje registra ili službene evidencije, radi promene upisanih podataka, odnosno usaglašavanja upisanih podataka sa stvarnim stanjem, u javnom interesu.

Evidencije o inspekcijskom nadzoru i Registar podataka o inspekcijskom nadzoru

Član 43

O inspekcijskom nadzoru, za potrebe praćenja stanja u određenoj oblasti i potrebe praćenja rada, svaka inspekcija vodi evidenciju.

Evidencija iz stava 1. ovog člana vodi se u elektronskom obliku u okviru softverskog rešenja e-Inspektor iz člana 12. stav 2. tačka 1. podtačka (4).

U okviru softverskog rešenja e-Inspektor iz stava 2. ovog člana, uspostavlja se evidencija nadziranih subjekata i objekata inspekcijskog nadzora (u daljem tekstu: Registar podataka o inspekcijskom nadzoru), kao jedinstvena, centralizovana evidencija u elektronskom obliku.

Registar podataka o inspekcijskom nadzoru vodi ministarstvo nadležno za inspekcijski nadzor.

Objekat inspekcijskog nadzora je svaka nepokretnost u odnosu na koju se određuje predmet inspekcijskog nadzora.

Evidencija iz stava 1. ovog člana, sadrži:

- 1) podatke o nalogu za inspekcijski nadzor, uz navođenje vrste i oblika inspekcijskog nadzora, kao i dopunskih naloga i zasebnih naloga iz člana 16. stav 7. ovog zakona;
- 2) podatke o inspekciji koja je vršila inspekcijski nadzor;
- 3) podatke o inspektoru koji je vršio inspekcijski nadzor, kao i o inspektoru koji ga je, u slučaju sprečenosti, zamenjivao. Ako je inspekcijski nadzor vršilo više inspektora, navode se podaci za sve inspektore, kao i za njihove zamenike;
- 4) podatke o nadziranom subjektu i zastupniku, odnosno ovlašćenom licu kod nadziranog subjekta - pravnog lica, uključujući i podatak o procenjenom riziku kod nadziranog subjekta;
- 5) pravni osnov inspekcijskog nadzora;
- 6) opis predmeta i svrhe inspekcijskog nadzora;
- 7) trajanje inspekcijskog nadzora (dan početka i završetka inspekcijskog nadzora);
- 8) podatke o preduzetim radnjama u vršenju inspekcijskog nadzora;
- 9) podatke o zapisniku o inspekcijskom nadzoru i primedbama na taj zapisnik;
- 10) podatke o naloženim merama, odnosno konstataciju da u inspekcijskom nadzoru nisu naložene nikakve mere, uz navođenje da li za nalažanje mera nije bilo osnova ili potrebe;
- 11) podatke o podnetim krivičnim prijavama, prijavama za privredni prestup i zahtevima za pokretanje prekršajnog postupka i izdatim prekršajnim nalogima, odnosno konstataciju da zahtev za pokretanje prekršajnog postupka nije podnet, odnosno da prekršajni nalog nije izdat u skladu sa članom 42. stav 3. ovog zakona, kao i podatke o ishodima postupanja pravosudnih organa po zahtevima za pokretanje prekršajnog postupka, prijavama za privredni prestup i krivičnim prijavama koje je podnela inspekcija i o ishodima prekršajnih naloga koje je izdala inspekcija.

Centralizovana evidencija iz stava 3. ovog člana sadrži:

- 1) identifikacione i poslovne podatke nadziranog subjekta od značaja za inspekcijski nadzor;
- 2) vrstu objekta;
- 3) lokaciju objekta, kao i druge identifikacione podatke objekta (brojevi katastarskih parcela, adresa i dr.);
- 4) delatnost koja se obavlja, odnosno aktivnost koja se vrši u objektu;
- 5) pravni, odnosno faktički osnov korišćenja objekta (svojina, zakup, drugi oblik korišćenja, državina i dr.) od strane nadziranog subjekta;
- 6) površinu, odnosno zapreminu objekta i tehničke kapacitete objekta;
- 7) podatke o ovlašćenjima, akreditacijama i drugim ispravama o usaglašenosti sa propisima ili standardima.

Svrha obrade podataka o ličnosti u evidencijama iz st. 5. i 6. ovog člana je planiranje i vršenje inspekcijskog nadzora. U ovu evidenciju unose se sledeći podaci o ličnosti: podaci o identitetu podnosioca (ime i prezime i jedinstveni matični broj građana) i adresa prebivališta, odnosno boravišta, kao i drugi podaci neophodni za kontakt.

Rukovalac podacima iz st. 5. i 6. ovog člana je inspekcija koja je u vršenju nadzora, u skladu sa posebnim zakonom, izvršila upis podataka u Registar podataka o inspekcijskom nadzoru.

Pravo na uvid u upisane podatke iz st. 5. i 6. ovog člana kao i podatke o ličnosti iz stava 7. ovog člana imaju i rukovodilac inspekcije, službena lica sa posebnim ovlašćenjima koji obavljaju nadzor i službenu kontrolu i Koordinaciona komisija.

Pravo na uvid u podatke iz st. 5. i 6. ovog člana ima nadzirani subjekt na kojeg se podaci odnose, u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku i Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

Podaci o ličnosti iz st. 5. i 6. ovog člana predstavljaju poverljive podatke i ne mogu se koristiti u svrhe koje nisu predviđene zakonom.

Podaci o ličnosti iz st. 5. i 6. ovog člana trajno se čuvaju.

Podaci neophodni za vođenje Registra podataka o inspekcijskom nadzoru pribavljaju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Izgled obrasca, kao i tehnički način vođenja evidencije o inspekcijskom nadzoru utvrđuje služba Vlade iz člana 12. stav 6. ovog zakona.

Godišnji izveštaj o radu i pokazatelji delotvornosti inspekcijskog nadzora

Član 44

Inspekcija, radi dobijanja saglasnosti, dostavlja Koordinacionoj komisiji godišnji izveštaj o radu najkasnije do 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu. Po pribavljenoj saglasnosti Koordinacione komisije, godišnji izveštaj o radu inspekcije objavljuje se na veb prezentaciji inspekcije do 31. marta tekuće godine.

Godišnji izveštaj o radu inspekcije obavezno sadrži informacije i podatke sa objašnjenjima o:

- 1) broju sprečenih ili bitno umanjenih verovatnih nastanaka štetnih posledica po zakonom zaštićena dobra, prava i interese (preventivno delovanje inspekcije);
- 2) obaveštavanju javnosti, pružanju stručne i savetodavne podrške nadziranim subjektima ili licima koja ostvaruju određena prava u nadziranim subjektima ili u vezi sa nadziranim subjektima, uključujući izdavanje akata o primeni propisa i službene savetodavne posete, preventivnim inspekcijskim nadzorima i drugim aktivnostima usmerenim ka podsticanju i podržavanju zakonitosti i bezbednosti poslovanja i postupanja i sprečavanju nastanka štetnih posledica po zakonom i drugim propisom zaštićena dobra, prava i interese, sa podacima o broju i oblicima ovih aktivnosti i krugu lica obuhvaćenih tim aktivnostima (preventivno delovanje inspekcije);
- 3) nivou usklađenosti poslovanja i postupanja nadziranih subjekata sa zakonom i drugim propisom, koji se meri pomoću kontrolnih listi;
- 4) broju otkrivenih i otklonjenih ili bitno umanjenih nastalih štetnih posledica po zakonom zaštićena dobra, prava i interese (korektivno delovanje inspekcije);
- 5) broju utvrđenih neregistrovanih subjekata i merama sprovedenim prema njima;
- 6) merama preduzetim radi ujednačavanja prakse inspekcijskog nadzora i njihovom dejstvu;
- 7) ostvarenju plana i valjanosti planiranja inspekcijskog nadzora, naročito o odnosu redovnih i vanrednih inspekcijskih nadzora, broju redovnih inspekcijskih nadzora koji nisu izvršeni i razlozima za to, kao i o broju dopunskih naloga za inspekcijski nadzor;
- 8) nivou koordinacije inspekcijskog nadzora sa inspekcijskim nadzorom koga vrše druge inspekcije;
- 9) materijalnim, tehničkim i kadrovskim resursima koje je inspekcija koristila u vršenju inspekcijskog nadzora i merama preduzetim u cilju delotvorne upotrebe resursa inspekcije i rezultatima preduzetih mera;
- 10) pridržavanju rokova propisanih za postupanje inspekcije;
- 11) zakonitosti upravnih akata donetih u inspekcijskom nadzoru (broj drugostepenih postupaka, njihov ishod, broj pokrenutih upravnih sporova i njihov ishod);
- 12) postupanju u rešavanju prigovora i pritužbi na rad inspekcije, sa ishodima tog postupanja, uz posebno isticanje broja podnetih prigovora i pritužbi i oblasti rada na koje su se odnosili;
- 13) programima stručnog usavršavanja koji su pohađali inspektori, odnosno službenici ovlašćeni za vršenje inspekcijskog nadzora (oblast stručnog usavršavanja i tematske celine programa obuke, kao i broj učesnika u svakoj tematskoj celini, a ako je po završetku programa vršena provera znanja učesnika i podaci o ostvarenom uspehu);
- 14) inicijativama za izmene i dopune zakona i drugih propisa;
- 15) merama i proverama preduzetim u cilju potpunosti i ažurnosti podataka u informacionom sistemu;
- 16) stanju u oblasti izvršavanja poverenih poslova inspekcijskog nadzora;

17) ishodima postupanja pravosudnih organa po zahtevima za pokretanje prekršajnog postupka, prijavama za privredni prestup i krivičnim prijavama koje je podnela inspekcija.

Obavezni elementi godišnjeg izveštaja o radu iz stava 2. ovog člana čine pokazatelje delotvornosti inspekcijuskog nadzora.

Na osnovu analize godišnjih izveštaja o radu Koordinaciona komisija inicira mere za unapređenje inspekcijuskog nadzora i objavljuje ih na internet stranici.

Pokazatelji delotvornosti inspekcijuskog nadzora služe kao smernice za utvrđivanje radnih ciljeva inspektora, u okviru zakonom i drugim propisom utvrđenih merila za ocenjivanje službenika.

Uz godišnji izveštaj o radu inspekcija dostavlja pregled (spisak) postavljenih radnih ciljeva inspektora i zbirni prikaz njihovog izvršavanja.

Na osnovu analize godišnjih izveštaja procenjuje se stepen ostvarenosti strateškog plana.

V SLUŽBENA LICA OVLAŠĆENA ZA VRŠENJE INSPEKCIJSKOG NADZORA

Rukovodilac inspekcije

Član 45

Radom inspekcije može rukovoditi lice koje pored uslova utvrđenih ovim zakonom za rad na radnom mestu inspektora ima i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima inspekcijuskog nadzora, odnosno u oblasti koja je pod nadzorom te inspekcije.

Rukovodilac inspekcije ima položaj, ovlašćenja, dužnosti i odgovornosti inspektora.

Inspektor

Član 46

Poslove inspekcijuskog nadzora nadležna inspekcija vrši preko inspektora.

Inspekcijuski nadzor može obavljati lice koje ima stečeno propisano obrazovanje, radno iskustvo u struci, položen državni stručni ispit i ispit za inspektora i koje ispunjava druge uslove propisane za rad u organima državne uprave:

- 1) u zvanju višeg savetnika, samostalnog savetnika ili savetnika ili odgovarajućem zvanju inspektora utvrđenom posebnim propisom - za vođenje postupka i izricanje upravnih mera u inspekcijuskom nadzoru;
- 2) u zvanju mlađeg savetnika, saradnika ili mlađeg saradnika ili odgovarajućem zvanju inspektora utvrđenom posebnim propisom - za vođenje postupka ili preduzimanje radnji u inspekcijuskom nadzoru.

Inspektor je dužan da u svom radu koristi funkcionalni jedinstveni informacioni sistem.

Ispit za inspektora

Član 47

Ispit za inspektora sprovodi komisija, koju obrazuje ministar nadležan za poslove državne uprave.

Program i način polaganja ispita za inspektora, sastav i način rada komisije za sprovođenje ispita za inspektora "naknade za rad članova komisije,". Izgled i sadržinu obrasca uverenja o položenom ispitu za inspektora, način izdavanja uverenja o položenom ispitu za inspektora i oblik, način upisa i vođenja evidencije o položenom ispitu za inspektora bliže uređuje ministar nadležan za poslove državne uprave.

Lice na probnom radu koje je radni odnos zasnovalo na radnom mestu inspektora na neodređeno vreme i lice koje je zasnovalo radni odnos na radnom mestu inspektora na neodređeno vreme, a nema položen ispit za inspektora, polaže ispit za inspektora u roku od šest meseci od dana zasnivanja radnog odnosa.

Lice koje je prvi put zasnovalo radni odnos u struci i osposobljava se za samostalan rad na poslovima radnog mesta inspektora polaže ispit za inspektora do okončanja pripravničkog staža.

Ako lice iz st. 3. i 4. ovog člana ne položi ispit za inspektora u utvrđenim rokovima, prestaje mu radni odnos, odnosno ne može biti raspoređeno na radno mesto inspektora.

Izuzetno, ispit za inspektora nije dužan da polaže inspektor koji je na dan stupanja na snagu ovog zakona imao najmanje sedam godina radnog iskustva na poslovima inspekcijuskog nadzora i ispunjava uslove za obavljanje poslova inspekcijuskog nadzora.

Ispit za inspektora mogu polagati i druga lica koja su se osposobila za samostalan rad u struci, odnosno samostalno obavljanje poslova i imaju stečeno radno iskustvo u struci u trajanju koje je uslov za obavljanje poslova inspektora, a zainteresovana su za rad na poslovima inspektora.

Organ u kome je kandidat zaposlen, odnosno podnosilac zahteva, dužan je da uplati troškove polaganja ispita za inspektora pre polaganja ispita.

Troškovi polaganja ispita za inspektora utvrđuju se posebnim zakonom kojim se uređuju republičke administrativne takse.

Ministarstvo nadležno za sistem državne uprave vodi evidenciju o položenom ispitu za inspektora, u koju se upisuje: ime i prezime kandidata; jedinstveni matični broj građana; naziv visokoškolske ustanove, nivo i vrsta stečenog obrazovanja i stručni naziv, odnosno naziv završene srednje škole i obrazovni profil; naziv državnog organa, imaoca javnih ovlašćenja, odnosno drugog poslodavca kod koga je kandidat zaposlen; broj i datum rešenja kojim je odobreno polaganje ispita za inspektora; datum polaganja ispita; podaci o opštem uspehu na ispitu i broj i datum izdatog uverenja o položenom ispitu za inspektora.

Davanje ovlašćenja službeniku koji nije inspektor i poveravanje stručnih poslova drugom licu koje nije inspektor

Član 48

U slučaju odsutnosti, odnosno duže sprečenosti inspektora ili kada to zahtevaju posebne okolnosti vezane za neodložno vršenje neplaniranog nadzora u određenom roku, rukovodilac inspekcije može ovlastiti službenika koji ispunjava uslove propisane za inspektora, izuzev položenog ispita za inspektora, da privremeno vrši poslove preduzimanja upravnih radnji u inspekcijском nadzoru sa svim ovlašćenjima i obavezama inspektora, dok traju te okolnosti.

Ako u okviru određene oblasti, zbog manjeg obima ili potrebe samo za povremenim vršenjem inspekcijского nadzora, nema potrebe za stalnim inspekcijским nadzorom, inspekcijски nadzor sa svim ovlašćenjima i obavezama inspektora vrši službenik koji ispunjava propisane uslove, koga ovlasti rukovodilac inspekcije.

Licu koje nije službenik posebnim zakonom se može poveriti vršenje pojedinih stručnih poslova inspekcije.

Samostalnost u radu

Član 49

Inspektor je samostalan u radu u granicama ovlašćenja utvrđenih zakonom i drugim propisom i za svoj rad lično je odgovoran.

Niko ne sme iskorišćavanjem službenog položaja ili ovlašćenja, prekoračenjem granica svojih ovlašćenja, nevršenjem svoje dužnosti ili na drugi način onemogućavati ili ometati inspektora, odnosno službenika ovlašćenog za vršenje inspekcijского nadzora u obavljanju inspekcijского nadzora i preduzimanju mera i radnji na koje je ovlašćen.

Stručno usavršavanje

Član 50

Inspektori i službenici ovlašćeni za vršenje inspekcijского nadzora pravo i dužnost stručnog usavršavanja ostvaruju u skladu sa zakonom koji uređuje prava i dužnosti državnih službenika, odnosno zakonom koji uređuje prava i dužnosti iz radnog odnosa zaposlenih u organima autonomnih pokrajina i jedinicama lokalne samouprave, kao i posebnim zakonom.

Službena legitimacija

Član 51

Inspektor ima službenu legitimaciju kojom dokazuje svoje službeno svojstvo i identitet.

Službena legitimacija sadrži: mali grb Republike Srbije; organizacioni položaj i naziv nadležne inspekcije; ime i prezime inspektora; sliku inspektora; jedinstveni broj legitimacije; oblasti u kojima je inspektor nadležan da vrši nadzor i ovlašćenja inspektora za preduzimanje radnji i naganje mera u inspekcijском nadzoru; potpis i pečat nadležnog organa.

Izgled obrasca službene legitimacije inspektora propisuje ministar nadležan za poslove državne uprave.

Službenu legitimaciju izdaje rukovodilac inspekcije, a inspektor ima pravo i dužnost da je koristi dok obavlja poslove inspekcijского nadzora.

Ako inspekcijски nadzor obavlja ovlašćeni službenik, ovlašćenje koje mu se izdaje sadrži elemente legitimacije, osim slike, ima karakter službene legitimacije i koristi se kao i službena legitimacija.

Pritužbe na rad službenih lica inspekcije

Član 52

Svako lice ima pravo da podnese pritužbu protiv rukovodioca inspekcije, inspektora, odnosno službenika ovlašćenog za vršenje inspekcijского nadzora ako smatra da su mu njihovom nezakonitom ili nepravilnom radnjom, odnosno

nesavesnim radom povređena prava ili slobode u skladu sa zakonom kojim se uređuje sistem državne uprave, odnosno zakonom kojim se uređuje sistem lokalne samouprave.

Na pritužbu podnetu protiv lica ovlašćenog za vršenje inspeksijskog nadzora dužan je da odgovori neposredni rukovodilac lica na koje se pritužba odnosi, odnosno organ nadležan za vršenje nadzora nad radom inspekcije i organ nadležan za njegovo postavljenje u roku od 15 dana od dana podnošenja pritužbe.

Posebni slučajevi odgovornosti službenih lica

Član 53

Inspektor i službenik ovlašćen za vršenje inspeksijskog nadzora pored drugih slučajeva odgovornosti za povredu radne dužnosti utvrđenih propisima o državnim službenicima, odnosno propisima o službenicima autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, posebno je odgovoran:

- 1) ako u vršenju inspeksijskog nadzora ne preduzme, ne predloži ili ne odredi mere ili radnje za koje je ovlašćen;
- 2) ako u vršenju inspeksijskog nadzora ne predloži ili ne pokrene postupak utvrđen odredbama ovog zakona, a bio je dužan da to učini;
- 3) ako u vršenju inspeksijskog nadzora prekorači granice svog ovlašćenja;
- 4) ako obavlja privredne ili druge delatnosti i poslove za sebe ili drugog poslodavca iz oblasti u kojoj vrši inspeksijski nadzor, učestvuje u radu stručnih radnih grupa ili tela nadziranih subjekata, odnosno lica koja podležu inspeksijskom nadzoru ili ako obavlja druge službe, poslove i postupke koji su u suprotnosti sa položajem i ulogom inspektora i štete njegovoj samostalnosti u vršenju posla.

Povrede radnih dužnosti iz stava 1. ovog člana predstavljaju teže povrede radne dužnosti.

Unutrašnja kontrola

Član 54

Radi obezbeđenja i kontrole zakonitosti u vršenju poslova inspeksijskog nadzora, uključujući poverene poslove inspeksijskog nadzora, u okviru ministarstva može se obrazovati unutrašnja organizaciona jedinica ili ovlastiti određeni državni službenici za vršenje poslova unutrašnje kontrole inspekcije (u daljem tekstu: unutrašnja kontrola inspekcije). Na vršenje unutrašnje kontrole inspekcije shodno se primenjuju odredbe ovog zakona i zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Nadležni organ autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave može obrazovati unutrašnju kontrolu inspekcije iz svoje izvorne nadležnosti.

Poslove unutrašnje kontrole inspekcije može obavljati ovlašćeno službeno lice koje ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima inspeksijskog nadzora ili najmanje sedam godina radnog iskustva na poslovima primene propisa o upravnom postupku i/ili pripreme i davanja mišljenja o propisima u upravnim oblastima i/ili primene propisa u sudskom postupku, i položen ispit za inspektora, u skladu sa ovim zakonom.

Unutrašnja kontrola inspekcije postupa na osnovu predstavljeni fizičkih i pravnih lica, povodom pisanih obraćanja inspektora i službenika ovlašćenih za vršenje inspeksijskog nadzora i po sopstvenoj inicijativi, odnosno na osnovu prikupljenih obaveštenja i drugih saznanja. Inspektori i službenici ovlašćeni za vršenje inspeksijskog nadzora koji se pisano obrate unutrašnjoj kontroli inspekcije imaju pravo na zaštitu u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita uzbunjivača.

Izveštaj o radu unutrašnje kontrole inspekcije dostavlja se ministru nadležnom za odgovarajuću oblast inspeksijskog nadzora, najmanje dva puta godišnje.

Oblike i način vršenja unutrašnje kontrole inspekcije bliže propisuje ministar nadležan za odgovarajuću oblast inspeksijskog nadzora.

Oblike i način vršenja unutrašnje kontrole inspekcije iz izvorne nadležnosti autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave bliže propisuje nadležni organ autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave.

VI NADZOR

Inspeksijski nadzor koga vrši upravna inspekcija

Član 55

Inspeksijski nadzor nad primenom odredaba ovog zakona kojima se uređuju planovi inspeksijskog nadzora, postupak inspeksijskog nadzora i službeni lica ovlašćena za vršenje inspeksijskog nadzora, kao i nad primenom smernica i uputstava Koordinacione komisije iz člana 12. stav 2. tačka 1) ovog zakona, vrši upravna inspekcija.

VII KAZNENE ODREDBE

Prekršaji nadziranog subjekta

Član 56

Novčanom kaznom od 100.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj nadzirani subjekat - pravno lice koje inspektoru koji mu predoči službenu legitimaciju i uruči nalog za inspekcijski nadzor, kada je on izdat, odnosno koji postupi u skladu sa članom 18. st. 9. i 10. ovog zakona, ne omogućiti nesmetan inspekcijski nadzor (član 20. stav 7).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se nadzirani subjekat - preduzetnik novčanom kaznom od 50.000 do 300.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se nadzirani subjekat - fizičko lice novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice kod nadziranog subjekta - pravnog lica novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj nadzirani subjekat - pravno lice ako ne izvrši, odnosno ne obezbedi sprovođenje izvršenja izvršnog rešenja koje je doneo inspektor (član 26, član 27. st. 4. i 5. i član 28.).

Za prekršaj iz stava 5. ovog člana kazniće se nadzirani subjekat - preduzetnik novčanom kaznom od 25.000 do 250.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 5. ovog člana kazniće se nadzirani subjekat - fizičko lice novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 5. ovog člana kazniće se i odgovorno lice kod nadziranog subjekta - pravnog lica novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Novčanom kaznom od 30.000 do 60.000 dinara kazniće se za prekršaj nadzirani subjekat - pravno lice čije ovlašćeno lice, pod uslovima iz člana 20. stav 5. ovog zakona, ne bude prisutno na mestu vršenja inspekcijskog nadzora.

Za prekršaj iz stava 5. ovog člana kazniće se nadzirani subjekat - preduzetnik novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 5. ovog člana kazniće se nadzirani subjekat - fizičko lice novčanom kaznom od 10.000 do 30.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 5. ovog člana kazniće se i odgovorno lice kod nadziranog subjekta - pravnog lica novčanom kaznom iz stava 5. ovog člana.

Prekršaji neregistrovanog subjekta

Član 57

Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje obavlja delatnost ili vrši aktivnost kao neregistrovani subjekat (član 33. stav 1. u vezi sa članom 3. tačka 4).

Kada je obavljanje određene delatnosti ili vršenje određene aktivnosti dozvoljeno jedino u formi pravnog lica, za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice koje obavlja delatnost ili vrši aktivnost kao neregistrovani subjekat novčanom kaznom od 200.000 do 2.000.000 dinara.

Novčanom kaznom od 200.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice iz člana 33. stav 2. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 3. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 3. ovog člana kazniće se i odgovorno lice kod pravnog lica novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Posebnim zakonom propisuje se zaštitna mera oduzimanja predmeta od neregistrovanog subjekta, odnosno subjekta iz člana 33. stav 2. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje obavlja delatnost ili vrši aktivnost kao neregistrovani subjekat ako ne izvrši, odnosno ne obezbedi sprovođenje izvršenja rešenja koje donese inspektor iz člana 33. st. 5. i 6. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 50.000 do 2.000.000 dinara kazniće se pravno lice za prekršaj iz stava 7. ovog člana.

Novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara kazniće se odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz člana 33. stav 2. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 10.000 do 500.000 dinara kazniće se preduzetnik za prekršaj iz člana 33. stav 2. ovog zakona.

Prekršaji trećeg lica

Član 58

Novčanom kaznom od 100.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj treće lice koje ima svojstvo pravnog lica koje:

1) inspektoru ne dozvoli pristup poslovnom i drugom nestambenom prostoru, zemljištu ili objektu čiji je vlasnik ili korisnik, odnosno držalac kada je verovatno da nadzirani subjekat u ili na njemu obavlja delatnost ili vrši aktivnost ili da se tu nalaze predmeti od značaja za inspeksijski nadzor, kao i prelazak preko zemljišta ili prostora u tu svrhu (član 23. stav 1);

2) raspolaže dokazima i drugim podacima potrebnim za inspeksijski nadzor, a ne pruži ih inspektoru i ne omogući mu saslušanje svedoka, u roku propisanom ovim zakonom (član 23. stav 2).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se treće lice koje ima svojstvo preduzetnika novčanom kaznom od 50.000 do 300.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se treće lice koje ima svojstvo fizičkog lica novčanom kaznom od 40.000 do 120.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice kod trećeg lica koje ima svojstvo pravnog lica novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Prekršaji rukovodioca inspekcije

Član 59

Novčanom kaznom od 120.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj rukovodilac inspekcije ako inspekcija:

1) ne sprovodi plan inspeksijskog nadzora, a da ne postoje naročito opravdane izuzetne okolnosti koje je u tome sprečavaju (član 10. stav 1);

2) ne objavi plan inspeksijskog nadzora na svojoj internet stranici (član 10. stav 6);

3) ne sačini kontrolne liste iz svoje oblasti inspeksijskog nadzora, ne primenjuje ih i ne objavi ih na svojoj internet stranici (član 14. stav 1);

4) ne objavi godišnji izveštaj o radu na svojoj internet stranici (član 44. stav 1).

Prekršaji inspektora i službenika ovlašćenog za vršenje inspeksijskog nadzora

Član 60

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj inspektor i službenik ovlašćen za vršenje inspeksijskog nadzora ako:

2) ne uruči nadziranom subjektu nalog za inspeksijski nadzor, odnosno ne pokaže mu nalog i ne predoči njegovu sadržinu kada nadzirani subjekat odbija uručenje naloga za inspeksijski nadzor (član 18. st. 8. i 9);

3) vrši inspeksijski nadzor van radnog vremena nadziranog subjekta, koji je pravno lice, preduzetnik ili drugi organizacioni oblik preko koga fizička ili pravna lica obavljaju delatnost ili vrše aktivnost, a za to ne postoje razlozi iz člana 19. stav 2. ovog zakona (član 19);

5) ne izda nadziranom subjektu potvrdu o oduzetom predmetu (član 24. stav 3);

6) raspolaže privremeno oduzetim predmetima, kada ovim ili drugim zakonom drukčije nije propisano (član 24. stav 5);

7) odredi da se oduzeti predmeti prodaju kada oni nisu podložni kvarenju, životinje uginuću niti su troškovi čuvanja predmeta znatni, kao i kada ovi predmeti ne ispunjavaju propisane uslove za stavljanje u promet (član 24. stav 6);

8) licu koje je postupilo prema aktu o primeni propisa u pogledu predmeta akta o primeni propisa izrekne meru upravljenu prema nadziranom subjektu, a da nije došlo do ostvarenja izuzetnih uslova za izricanje mere u skladu sa članom 31. stav 3. ovog zakona (član 31).

Prekršaji odgovornog lica u nadležnom državnom organu, organu autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave i drugom imaocu javnih ovlašćenja

Član 61

Novčanom kaznom od 100.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom državnom organu, organu autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave i drugom imaocu javnih ovlašćenja koji ne dostavi blagovremeno:

1) Koordinacionoj komisiji - podatke, obaveštenja, isprave i izveštaje koji su joj potrebni za obavljanje njenih poslova i zadataka (član 12. stav 8);

2) inspektoru - javne isprave i podatke iz evidencija, odnosno registara koje vodi, a koji su neophodni za inspeksijski nadzor (član 15. stav 2).

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj rukovodilac i ovlašćeno službeno lice drugostepenog organa ako drugostepeni organ, nakon što poništi prvostepenu odluku inspektora koja je već jedanput bila poništena, uputi predmet inspekciji na ponovni postupak, umesto da sam reši tu upravnu stvar (član 39. stav 4).

Prekršaj izvršenika i trećeg lica u postupku upravnog izvršenja

Član 61a

Novčanom kaznom od 200.000 dinara kazniće se za prekršaj iz člana 41. ovog zakona, izvršenik - pravno lice i treće lice - pravno lice u postupku upravnog izvršenja rešenja donetog u postupku inspekcijuskog nadzora, koje onemogućava ili otežava sprovođenje upravnog izvršenja.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se izvršenik - preduzetnik i treće lice - preduzetnik novčanom kaznom od 100.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se izvršenik - fizičko lice i treće lice - fizičko lice novčanom kaznom od 50.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice kod pravnog lica novčanom kaznom od 50.000 dinara.

Za izdavanje prekršajnog naloga za prekršaj iz ovog člana ovlašćen je inspektor.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih propisa

Član 62

Propisi iz člana 9. stav 9, člana 35. stav 6, člana 43. stav 8, člana 47. stav 3. i člana 51. stav 3. ovog zakona biće doneti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisi iz člana 9. st. 10. i 11, člana 10. st. 7. i 8, člana 12. stav 12, člana 35. stav 7. i člana 54. st. 5. i 6. ovog zakona biće doneti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Sačinjavanje i objavljivanje obrazaca kontrolnih lista

Član 63

Inspekcija će sačiniti obrasce kontrolnih lista i objaviti ih na svojoj internet stranici u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci

Član 64

Postupci inspekcijuskog nadzora započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama propisa koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog zakona.

Status inspektora

Član 65

Inspektor koji na dan stupanja na snagu ovog zakona nema vrstu i stepen obrazovanja propisane ovim zakonom, nastavlja da obavlja poslove inspektora ako položi ispit za inspektora u roku od dve godine od dana početka primene ovog zakona.

Sprovođenje ispita za inspektore

Član 66

Ispiti za inspektore sprovede se u roku od dve godine od dana početka primene ovog zakona.

Inspektor koji obavlja poslove inspekcijuskog nadzora dužan je da položi ispit za inspektora do isteka roka iz stava 1. ovog člana, a u suprotnom smatra se da ne ispunjava uslove za obavljanje poslova inspekcijuskog nadzora.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, smatra se da inspektor koji na dan stupanja na snagu ovog zakona ima najmanje sedam godina radnog iskustva na poslovima inspekcijuskog nadzora ispunjava uslove za obavljanje poslova inspekcijuskog nadzora i on nije dužan da polaže ispit za inspektora.

Osnivanje i početak obavljanja poslova i zadataka Koordinacione komisije i donošenje poslovnika o radu

Član 67

Koordinaciona komisija će se osnovati u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Koordinaciona komisija će doneti poslovnik o svom radu u roku od mesec dana od dana osnivanja.

Nakon donošenja poslovnika iz stava 2. ovog člana, Koordinaciona komisija će početi sa obavljanjem poslova i zadataka utvrđenih ovim zakonom, odlukom o osnivanju i poslovnikom o radu, koji se odnose na usmeravanje postupanja inspekcija u inspekcijskom nadzoru nad neregistrovanim subjektima, kao i u pogledu pripreme primene ovog zakona.

Prestanak važenja propisa

Član 68

Istekom roka od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 22-33. i člana 92. Zakona o državnoj upravi ("Službeni glasnik RS", br. 20/92, 6/93 - US, 48/93, 53/93, 67/93, 48/94, 49/99 - dr. zakon, 79/05 - dr. zakon, 101/05 - dr. zakon i 87/11 - dr. zakon).

Usaglašavanje posebnih zakona

Član 69

Nadležna ministarstva dostaviće Koordinacionoj komisiji izjave o usaglašenosti posebnih zakona kojima se u određenim oblastima uređuje inspekcijski nadzor sa odredbama ovog zakona, u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Uz izjave o usaglašenosti, nadležna ministarstva dostavljaju i tabele usaglašenosti.

Koordinaciona komisija, na osnovu izjava o usaglašenosti i tabela usaglašenosti, u roku od 18 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrdiće predlog akta koji sadrži potreban obim usaglašavanja posebnih zakona i dostaviti ovaj predlog Vladi radi razmatranja i odlučivanja.

Nakon što Vlada utvrdi potreban obim usaglašavanja posebnih zakona, odredbe posebnih zakona usaglasice se sa odredbama ovog zakona u roku od narednih šest meseci.

Predmet usaglašavanja neće biti odredbe posebnih zakona kojima se uređuje inspekcijski nadzor i službena kontrola koji proizlaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora ili usklađivanja zakonodavstva Republike Srbije sa pravnim tekovinama Evropske unije, a koje su usklađene sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i pravnim tekovinama Evropske unije.

Predmet usaglašavanja neće biti odredbe posebnih zakona kojima se uređuje inspekcijski nadzor i službena kontrola koji ne proizlaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora ili usklađivanja zakonodavstva Republike Srbije sa pravnim tekovinama Evropske unije, a koje uređuju pojedina pitanja u oblastima inspekcijskog nadzora i službene kontrole, za koja Vlada utvrdi da je neophodno da tim posebnim zakonima budu uređena drukčije.

Koordinaciona komisija utvrdiće modele izjave o usaglašenosti i tabele o usaglašenosti i objavit ih na svojoj internet stranici najkasnije u roku od dva meseca od dana osnivanja.

Stupanje na snagu i primena

Član 70

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se istekom roka od 12 meseci od dana stupanja na snagu, osim odredaba kojima se uređuju neregistrovani subjekti i postupanje prema neregistrovanim subjektima propisanih članom 3. tačka 4), članom 4. stav 7, članom 5. stav 3, članom 10. stav 4, članom 11. st. 2. i 3, članom 22. čl. 33. i 34. članom 41. stav 3, članom 44. stav 2. tačka 5) i članom 57, koje se primenjuju istekom roka od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, i članom 30. st. 1, 2. i 4, koje se primenjuju istekom roka od pet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o inspekcijskom nadzoru

("Sl. glasnik RS", br. 95/2018)

Član 35

Smatra se da ovlašćeno službeno lice unutrašnje kontrole inspekcije koje na dan stupanja na snagu ovog zakona, ima najmanje sedam godina radnog iskustva na poslovima inspekcijskog nadzora ispunjava uslove za obavljanje poslova unutrašnje kontrole inspekcije i to lice nije dužno da polaže ispit za inspektora.

Član 36

Inspektor koji na dan stupanja na snagu ovog zakona nema vrstu i stepen obrazovanja propisane Zakonom o inspekcijskom nadzoru ("Službeni glasnik RS", br. 36/15 i 44/18 - dr. zakon) i nije položio ispit za inspektora u roku iz člana 65. tog zakona, nastavlja da obavlja poslove inspektora ako položi ispit za inspektora u roku od godinu dana od dana početka primene ovog zakona, a u suprotnom neće moći da obavlja poslove inspektora.

Član 37

Postupci započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama zakona koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 38

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".